

Hooldustöötaja (135737) õppekava rakenduskava			
Sihtrühm	Keskskooli baasil õppija ning põhihariduse baasil õppija tööandja soovituskirjaga ja erialase kogemusega. Kilingi-Nõmme Tervise- ja Hoolduskeskuse, Saarde valla, Häädemeeste Hooldekodu, Pärnu Haigla AS ja Hooldekodu „Videvik“ töötajad.		
Õppevorm	Statsionaarne õpe (töökohapõhine)		
Mooduli number	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
1	HOOLDUSE ALUSED	11 EKAP s.h 46 kontakttundi, juhendamist 162t ja õppija iseseisvat tööd 78t	Merike Kravets Jaana Sepp Mai Kuum Marelle Grünthal-Drell Kristi Mähar Heidi Naur-Šunkina
Eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab teadmised, oskused ja hoiakud abivajajaga tegelemiseks ning talle turvalise ja toetava keskkonna loomiseks.		
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli hindamine ja hindamismeetodid	Moodul hinnatakse eristavalt. Hindamismeetodid: kirjalik töö, suuline esitlus, situatsioonülesande lahendamine. Hindamisülesanne: õpilane koostab vastavalt ülesandele elektrooniliselt tegevuskava abivajajale turvalise ja toetava keskkonna loomiseks, toetuste ja teenuste taotlemiseks toetudes õigusaktidele, kutse-eeetika põhimõtetele ja lähtudes inimesest kui tervikust erinevaid infokandjaid kasutades.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
1. Kirjeldab erinevatele sihtrühmadele suunatud teenuste ja toetuste süsteemi, teenustele esitatavaid nõudeid ja Eesti sotsiaalpoliitika põhimõtteid.	1.1. Kirjeldab vastavalt ülesandele sotsiaalhoolekande- ja tervishoiuvaldkonna peamisi arengusuundi lähtudes sotsiaalpoliitika alustest, sotsiaalseadusandlusest ja rahvastikuprotsessidest. 1.2. Kirjeldab vastavalt ülesandele erinevatele sotsiaalhoolekande- ja tervishoiuteenustele esitatavaid nõudeid, kasutades valdkonda reguleerivaid õigusakte. 1.3. Loetleb ja kirjeldab kirjalike tööde nõuetele vastavalt vormistatud ettekandes riigi ja kohaliku omavalitsuse poolt erinevatele sihtrühmadele tagatud sotsiaalteenuseid ja -toetusi. 1.4. Annab ülevaate tervishoiu- ja sotsiaalvaldkonna ajaloolisest arengust.		
2. Tunneb turvalise ja toetava keskkonna loomise võimalusi inimest kui tervikut arvestades.	2.1. Selgitab vastavalt ülesandele eluviisidest ja keskkonnast tulenevaid tegureid ja riske, mis mõjutavad inimest kui tervikut. 2.2. Kirjeldab vastavalt ülesandele inimese tegevusvõime ning abivajaduse seoseid tema füüsilise, psüühilise ja sotsiaalse toimetulekuga, arvestades tema keelt ja kultuuri.		
Õppetöö vormid ja meetodid	Loeng, seminar, praktikum, e-õpe, iseseisev töö, rühmatöö, kirjalik töö, esitlus, mõistekaart, arutelu, analüüs		

Teemad, alateemad	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sotsiaalpoliitika/ tervishoiu, rehabilitatsiooni ja sotsiaalhoolekande teenused <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Tervishoiu- ja sotsiaalhoolekande süsteem ning seadusandlus 1.2. Tervishoiuteenused. E-tervishoid. Mõisted, sisu, osutamise tingimused 1.3. Sotsiaalhoolekande teenused. Mõisted, sisu, osutamise tingimused 1.4. Hoolekande kontseptsioon (sotsiaalpoliitika põhimõtted) 1.5. Sotsiaalhoolekandeseadus, lastekaitse seadus, perekonna seadus, puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seadus 1.6. Rehabilitatsiooni plaanid, rehabilitatsiooni taotlused 1.7. Hooldus avahoolduses ja hooldusasutustes (hoolduskorraldus). KOV määrused 1.8. Ajalooline kujunemine 2. Hoolduse alused <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Inimese elamise toimingud ja neid mõjutavad tegurid 2.2. Hooldusprotsess 2.3. Multikultuursuse arvestamine avahoolduses, ravi- ja hoolekandeesutustes 2.4. Hoiakud 2.5. Stigma 3. Rahvatervise ja tervisedenduse alused <ol style="list-style-type: none"> 3.1. Tervist ja elukvaliteeti mõjutavad tegurid 3.2. Enamlevinud terviseprobleemid 3.3. Terviseprobleeme tekitav riskikäitumine 3.4. Terviseprobleemide ennetamine 4. Toitumisõpetuse alused <ol style="list-style-type: none"> 4.1. Tervisliku toitumise alused 4.2. Toitumisprobleemid 4.3. Toitumine erinevates kultuurides 5. Eneseareng <ol style="list-style-type: none"> 5.1. Õppimist toetavad ja takistavad tegurid 5.2. Õppimine ja õpetamine (juhendamine) erinevas eas 5.3. Õppimise ja õpetamise meetodid 5.4. Õpihoiakud ja õpimotivatsioon 5.5. Ülevaade erinevatest õpikäsitlustest 5.6. Enesehindamine 6. Patsiendiõpetus <ol style="list-style-type: none"> 6.1. Patsiendiõpetuse olemus, eesmärk ja sisu 6.2. Probleemid patsientide õpetamisel ja juhendamisel
Sh iseseisev töö	<p>Teema 1</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Abivajaja vajaduste ja -teenuste kirjeldus: valmistab ette ühe kliendi baasil, töö on kirjeldav ning välja on toodud seosed seadusandluse ja/või rehabilitatsiooniga. Võrdleb kahe KOV-i hooldusteenuseid- ja toetusi ning toob välja võimalikud probleemid multikultuurses keskkonnas. <p>Teema 2</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Essee „Mida ma olen teinud viimase aasta jooksul oma tervise heaks?“ Vormistamise hindamine kooli poolt väljatöötatud metoodika põhjal. 2.2. Referaat ühest elamistoimingust loosiga valitud teemal (rühmatöö).
HINDAMINE	
1. õpiväljund: õpilane kirjeldab erinevatele sihtrühmadele suunatud teenuste ja toetuste süsteemi, teenuste esitatavaid nõudeid ja Eesti sotsiaalpoliitika põhimõtteid.	
Hindamiskriteeriumid: mitteeristav hindamine (hinnangu saamise aluseks on lävendikriteeriumi saavutamine)	

<p>1. Kirjeldab vastavalt ülesandele sotsiaalhoolekande- ja tervishoiuvaldkonna peamisi arengusuundi lähtudes sotsiaalpoliitika alustest, sotsiaalseadusandlusest ja rahvastikuprotsessidest.</p> <p>2. Kirjeldab vastavalt ülesandele erinevatele sotsiaalhoolekande- ja tervishoiuteenustele esitatavaid nõudeid, kasutades valdkonda reguleerivaid õigusakte.</p> <p>3. Loetleb ja kirjeldab kirjalike tööde nõuetele vastavalt vormistatud ettekandes riigi ja kohaliku omavalitsuse poolt erinevatele sihtrühmadele tagatud sotsiaalteenuseid ja –toetusi, annab ülevaate tervishoiu- ja sotsiaalvaldkonna ajaloolisest arengust.</p>			
<p>2. õpiväljund: õpilane tunneb turvalise ja toetava keskkonna loomise võimalusi inimest kui tervikut arvestades.</p>			
Hindamiskriteeriumid	Hindekriteeriumid		
	hinne „3“	hinne „4“	hinne „5“
<p>2.1. Selgitab vastavalt ülesandele eluviisidest ja keskkonnast tulenevaid tegureid ja riske, mis mõjutavad inimest kui tervikut.</p> <p>2.2. Kirjeldab vastavalt ülesandele inimese tegevusvõime ning abivajaduse seoseid tema füüsilise, psüühilise ja sotsiaalse toimetulekuga arvestades tema keelt ja kultuuri.</p>	<p>2.1. Selgitab vastavalt ülesandele eluviisidest ja keskkonnast tulenevaid tegureid ja riske, mis mõjutavad inimest kui tervikut.</p> <p>2.2. Kirjeldab vastavalt ülesandele inimese tegevusvõime ning abivajaduse seoseid tema füüsilise, psüühilise ja sotsiaalse toimetulekuga, arvestades tema keelt ja kultuuri.</p>	<p>2.1. Selgitab vastavalt ülesandele ja toob näiteid eluviisidest ja keskkonnast tulenevatest teguritest ja riskidest, mis mõjutavad inimest kui tervikut.</p> <p>2.2. Kirjeldab vastavalt ülesandele inimese tegevusvõime ning abivajaduse seoseid tema füüsilise, psüühilise ja sotsiaalse toimetulekuga, arvestades tema keelt ja kultuuri ning hindab toimetulekut.</p>	<p>2.1. Selgitab vastavalt ülesandele, toob näiteid ja loob seoseid eluviisidest ja keskkonna teguritest ja riskidest, mis mõjutavad inimest kui tervikut.</p> <p>2.2. Kirjeldab vastavalt ülesandele inimese tegevusvõime ning abivajaduse seoseid tema füüsilise, psüühilise ja sotsiaalse toimetulekuga, arvestades tema keelt ja kultuuri, hindab toimetulekut ning annab soovitusi olukorra parandamiseks.</p>
Õppematerjalid			
<p>Asberg, M. (2012). Hooldus erinevate haiguste korral ja ravimiõpetuse alused: hooldustöötaja riikliku õppekava rakendamist toetav õppematerjal. Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus. http://www.ekk.edu.ee/vvfiles/0/haiguste_hooldus.pdf</p> <p>Eesti Inimarengu Aruanne 2012/2013 http://www.kogu.eesti</p> <p>Eesti inimvara raport (IVAR): võtmeprobleemid ja lahendused (2010). Raportöör Eesti Koostöö Kogu. http://www.kogu.ee/public/Eesti_Inimvara_Raport_IVAR.pdf</p> <p>Euroopa sotsiaalharta kodulehekül: http://coe.int</p> <p>Eesti Vabariigi Põhiseadus. RT I 1992, 26, 349; RT I 2011, 1. http://humanrights.ee/inimoigused/ http://ee.euro.who.int/HIT_raamat_2008.pdf; http://primus.archimedes.ee/riigi-ja-kohalike-mavalitsuste-toetused-ja-teenused http://www.haigekassa.ee/kindlustatule/juhendid</p> <p>Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seadus RT, 06.12.2012, 14</p> <p>Rahvatervise seadus RT I, 05.12.2012, 4</p> <p>Roper, N., Logan, W., Tierney, A. J. (1999). Õenduse alused.</p> <p>Slettahjell, W., A. (2007). Käsiraamat hooldusõdedele.</p>			

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
2	HOOLDUSTOIMINGUD	20 EKAP s.h 144 kontakttundi, juhendamist 252t ja õppija iseseisvat tööd 124t	Heidi Naur-Šunkina Diana Toomla Kaja Maasik Riina Nukk Mai Kuum Riina-Renate Int Marju Johanson Kristi Mähar Eha Hörrak Merike Kravets
Eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane abistab ja juhendab abivajajat elamistoimingutes lähtudes abivajaja seisundist ning planeerib ja viib läbi hooldustegevusi.		
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli hindamine ja hindamismeetodid	Moodul hinnatakse eristavalt. Hindamismeetodid: struktureeritud kirjalik töö, suuline esitlus, hooldusplaan, demonstratsioon. Hindamisülesanne: õpilane demonstreerib lähtuvalt ülesandest abivajaja toetamist elamistoimingutes erinevate elundkondade haiguste korral, hooldustoimingute sooritamist ja esmaabi andmist ennast ja abivajajat säästvalt.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
1. Juhendab ja toetab abivajajat elamistoimingutes.	1.1. Hindab vastavalt ülesandele abivajaja hooldusvajadust elamistoimingute sooritamisel. 1.2. Koostab vastavalt juhendile hooldusplaani, kirjeldades abivajaja aktuaalseid ja potentsiaalseid hooldusprobleeme seoses elamistoimingute sooritamisega ning tema juhendamise ja toetamise võimalusi. 1.3. Analüüsib kaasõppijate poolt koostatud hooldusplaanide lähtuvalt kutse- eetikast ning elamistoimingutest.		
2. Kasutab hooldamisel ergonoomilisi töövõtteid ja abivahendeid ning juhendab abivajajat abivahendite kasutamisel.	2.1. Demonstreerib ergonoomiliste võtete ja abivahendite kasutamist abivajaja liigutamisel. 2.2. Valib vastavalt ülesandele abivajajale sobivad abivahendid ning juhendab abivajajat nende kasutamisel.		
3. Hooldab abivajajat erinevate elundkondade haiguste korral.	3.1. Demonstreerib hooldustoimingute sooritamist, lähtudes erinevate elundkondade haiguste olemusest ning inimese anatomiast, füsioloogiast ja patoloogiast ennast ja abivajajat säästvalt. 3.2. Kirjeldab vastavalt ülesandele oma tegevusi õe abistamisel õendustoimingutes.		
4. Annab esmaabi haigusseisundite, õnnetusjuhtumite ja traumade korral, kutsus abi ja elustab kliinilisest surmast.	4.1. Demonstreerib vastavalt ülesandele esmaabi andmist eluohtlike seisundite, traumade ja õnnetusjuhtumite korral.		
Õppetöö vormid ja meetodid	Loeng, seminar, praktikum, e-õpe, iseseisev töö, rühmatöö, kirjalik töö, esitlus, mõistekaart, arutelu, ülesannete lahendamine, demonstratsioon		

Teemad ja alateemad	<ul style="list-style-type: none"> 1. Elamistoimingud <ul style="list-style-type: none"> 1.1. Hoolekandetöö terviklikkus: inimene kui biopsühhosotsiaalne tervik 1.2. Abivajaduse olemus elukulu erinevatel etappidel. Elukulu ja elukäigu teooriate võrdlus abivajaduse hindamise seisukohalt 1.3. Hooldustoimingud 1.4. Õe abistamine õendustoimingutes 1.5. Suriija hooldus 2. Ergonoomika ja abivahendid <ul style="list-style-type: none"> 2.1. Inimese põhiasendid, põhiliigutused ja liikumine elu erinevatel etappidel 2.2. Ergonoomika mõiste, kujunemine ja eesmärk 2.3. Ergonoomiliste tövõtete kasutamine tövõime säilitamiseks 2.4. Abivajaja ergonoomiline abistamine erinevates keskkondades ja toimingutes 2.5. Abivahendite mõiste. Abivahenditega seotud teenused 2.6. Liikumisabivahendid ja nende liigid 2.7. Tõstmise ja liigutamise abivahendid 2.8. Abivajaja juhendamine abivahendite kasutamisel. Ergonoomilised tövõtted 3. Anatoomia, füsioloogia ja patoloogia alused <ul style="list-style-type: none"> 3.1. Sissejuhatus anatoomiasse, füsioloogiasse ja patoloogiasse 3.2. Erialane terminoloogia 3.3. Tugi ja liikumiselundid 3.4. Süda, vereringe, veri 3.5. Hingamiselundid 3.6. Seedeelundid 3.7. Kuse- ja suguelundid 3.8. Närvisüsteem 3.9. Sisesekreetsiooninäärmed 3.10. Meeleelundid 3.11. Katteelund 4. Hooldus lastehaiguste korral <ul style="list-style-type: none"> 4.1. Laste sagedasemad terviseprobleemid 4.2. Haige lapse hooldamine 5. Hooldus sisehaiguste korral <ul style="list-style-type: none"> 5.1. Haiguse olemus, eelsoodumuslikud tegurid 5.2. Sagedamini esinevad hingamiselundkonna, südame ja veresoonekonna, seedeelundkonna, kuse-suguelundkonna, tugi- ja liikumiselundkonna haigused ja hoolduse põhimõtted 5.3. Toitumine ja toidu manustamine, dieedid 6. Hooldus kirurgiliste haiguste korral <ul style="list-style-type: none"> 6.1. Haavade sidumine ja haavaravi vahendid 6.2. Traumajärgne hooldus 6.3. Seedetrakti ja uroloogilise kirurgilise patoloogiaga patsiendi hooldamine 6.4. Onkoloogilise patsiendi hooldamine 6.5. Ortopeedilise ja amputeeritud jäsemega patsiendi hooldamine 7. Hooldus neuroloogiliste haiguste korral <ul style="list-style-type: none"> 7.1. Sagedamini esinevad neuroloogilised haigused 7.2. Neuroinfektsioonid 7.3. Neuroloogilistest haigustest tulenevad kliinilised ilmingud, mis määravad hooldusvajaduse 7.4. Halvatu hooldus 7.5. Abistamine valude korral 7.6. Neuroloogiliste haiguste jääknähtudega abivajaja elukvaliteedi
---------------------	--

	<p>parandamise võimalused</p> <p>8. Hooldus psüühika- ja käitumishäirete korral</p> <p>8.1. Sagedamini esinevad psüühikahäired ja nende sümptomid</p> <p>8.2. Meeskonnatöö psüühikahäiretega abivajaja hooldamisel</p> <p>8.3. Seadustest tulenevad nõuded, haigla/hooldusasutuse ja ravirežiimid</p> <p>9. Hooldus nakkushaiguste korral</p> <p>9.1. Nakkushaiguste jaotus, levikuteed, sümptomid ja ennetamine. Hospitaalinfektsiooni alused</p> <p>9.2. Soole-, piisk-, transmissiivsed, haava- ja kontaktnakkused. Helmintaasid</p> <p>9.3. Hooldustöötaja käitumine nakkuskoldes</p> <p>10. Hooldus naha- ja suguhaiguste korral</p> <p>10.1. Nakkuslikud, viiruslikud, parasitaarsed naha- ja seenhaigused. Naha mädapõletikud. Abivajaja juhendamine hooldustegevustes</p> <p>10.2. Nahavähid eakatel. Naha hooldus</p> <p>10.3. Lamatiste ennetus ja hooldus</p> <p>11. Hooldus nina-kõrva-kurgu (LOR)- ja silmahaiguste korral</p> <p>11.1. Enamlevinud nina-, kõrva- ja kurguhaigused. LOR tervishoid</p> <p>11.2. Nürmus. Kurtus. Kuulmisabivahendid, nende hooldamine</p> <p>11.3. Enamlevinud silmahaigused. Silmade tervishoid. Abivajaja juhendamine</p> <p>11.4. Nägemisabivahendite hooldamine</p> <p>12. Ravimiõpetuse alused</p> <p>12.1. Ravimite erinevad vormid</p> <p>12.2. Ravimite kasutusjuhised, toimed ja säilitamine</p> <p>12.3. Ravimite annused ja manustamine</p> <p>12.4. Ravimürgistused ja esmaabi</p> <p>13. Esmaabi</p> <p>13.1. Elupäästva ja jätkuva esmaabi andmise põhimõtted</p> <p>13.2. Abivajaja uurimine, seisundi hindamine ja tegevus õnnetuspaigal</p> <p>13.3. Elulised näitajad, nende mõõtmine</p> <p>13.4. Eluohtlikud haigusseisundid. Infarkt. Insult</p> <p>13.5. Teadvusetus. Diabeet. Epilepsia. Äge kõht. Lämbumine</p> <p>13.6. Allergia. Šokk</p> <p>13.7. Luumurrud</p> <p>13.8. Traumad, verejooksud</p> <p>13.9. Kliiniline surm. Elustamine mannekeenil.</p>			
Sh iseseisev töö	<p>1. Hooldusplaani koostamine vastavalt ülesandele (toob välja abivajaja hooldusprobleemid, püstitab hooldustegevuse eesmärgid, kirjeldab vajalikke hooldustegevusi tuginedes elamistoimingutele, arvestades abivajaja individuaalsust ja eetilise käitumise põhimõtteid. Hindab püstitatud eesmärkide saavutamist). Töö on vormistatud vastavalt kirjalike tööde vormistamise juhendile.</p>			
HINDAMINE				
1. õpiväljund: õpilane juhendab ja toetab abivajajat elamistoimingutes.				
Hindamiskriteeriumid	Hindekriteeriumid			
	<table border="1"> <tr> <td>hinne „3“</td> <td>hinne „4“</td> <td>hinne „5“</td> </tr> </table>	hinne „3“	hinne „4“	hinne „5“
hinne „3“	hinne „4“	hinne „5“		

1.1. Hindab vastavalt ülesandele abivajaja hooldusvajadust elamistoimingute sooritamisel.	1.1. Hindab vastavalt ülesandele abivajaja hooldusvajadust elamistoimingute sooritamisel.	1.1. Hindab ja kirjeldab vastavalt ülesandele abivajaja hooldusvajadust elamistoimingute sooritamisel.	1.1. Hindab ja põhjendab vastavalt ülesandele abivajaja hooldusvajadust elamistoimingute sooritamisel.
1.2. Koostab vastavalt juhendile hooldusplaani, kirjeldades abivajaja aktuaalseid ja potentsiaalseid hooldusprobleeme seoses elamistoiminute sooritamise ja tema juhendamise ja toetamise võimalusi.	1.2. Koostab vastavalt juhendile hooldusplaani, kirjeldades abivajaja aktuaalseid ja potentsiaalseid hooldusprobleeme seoses elamistoiminute sooritamise ja tema juhendamise ja toetamise võimalusi.	1.2. Koostab ja vormistab vastavalt juhenditele hooldusplaani ning kirjeldab aktuaalseid ja potentsiaalseid hooldusprobleeme ja põhjendab neid.	1.2. Koostab ja vormistab vastavalt juhenditele hooldusplaani ning kirjeldab aktuaalseid ja potentsiaalseid hooldusprobleeme ja põhjendab neid lähtudes elamistoimingute teooriast.
1.3. Analüüsib kaasõppijate poolt koostatud hooldusplaane lähtuvalt kutse-eetikast ning elamistoimingutest.	1.3. Analüüsib kaasõppijate poolt koostatud hooldusplaane lähtuvalt kutse-eetikast ning elamistoimingutest.	1.3. Analüüsib kaasõppijate poolt koostatud hooldusplaane lähtuvalt kutse-eetikast ning elamistoimingutest tuues välja parendusvaldkonnad.	1.3. Analüüsib kaasõppijate poolt koostatud hooldusplaane lähtuvalt kutse-eetikast ning elamistoimingutest tuues välja hooldusplaani tugevused ja nõrkused ning annab soovitusi puudujääkide kõrvaldamiseks.
2. õpiväljund: õpilane kasutab hooldamisel ergonoomilisi töövõtteid ja abivahendeid ning juhendab abivajajat abivahendite kasutamisel.			
Hindamiskriteeriumid	Hindekriteeriumid		
	hinne „3“	hinne „4“	hinne „5“
2.1. Valib vastavalt ülesandele abivajajale sobivad abivahendid ning juhendab abivajajat nende kasutamisel.	2.1. Valib vastavalt ülesandele abivajajale sobivad abivahendid ning juhendab abivajajat nende kasutamisel.	2.1. Valib vastavalt ülesandele abivajajale sobivad abivahendid ning kirjeldab nende kasutamist ja abivajaja juhendamist nende kasutamisel.	2.1. Valib abivajajale sobivad abivahendid ning kirjeldab nende kasutamist ja abivajaja juhendamist nende kasutamisel ja hooldamisel.
2.2. Demonstreerib vastavalt ülesandele mannekeenil ergonoomiliste võtete ja abivahendite kasutamist abivajaja liigutamisel.	2.2. Demonstreerib vastavalt ülesandele mannekeenil ergonoomiliste võtete ja abivahendite kasutamist abivajaja liigutamisel.	2.2. Demonstreerib vastavalt ülesandele ergonoomiliste võtete kasutamist abivajaja liigutamisel, liikumisel ja toetamisel abivajajat ja ennast säästvalt.	2.2. Demonstreerib ja põhjendab vastavalt ülesandele ergonoomiliste võtete kasutamist abivajaja liigutamisel, liikumisel ja toetamisel abivajajat ja ennast säästvalt.
3. õpiväljund: õpilane hooldab abivajajat erinevate elundkondade haiguste korral.			
Hindamiskriteeriumid	Hindekriteeriumid		

	hinne „3“	hinne „4“	hinne „5“
3.1. Demonstreerib hooldustoimingute sooritamist, lähtudes erinevate elundkondade haiguste olemusest ning inimese anatoomiast, füsioloogiast ja patoloogiast ennast ja abivajajat säästvalt.	3.1. Demonstreerib hooldustoimingute sooritamist, lähtudes erinevate elundkondade haiguste olemusest ning inimese anatoomiast, füsioloogiast ja patoloogiast ennast ning abivajajat säästvalt.	3.1. Demonstreerib hooldustoimingute sooritamist ja juhendab abivajajat lähtudes tema tervislikust seisundist, ealistest iseärasustest ja usulistest tõekspidamistest. Samuti lähtudes erinevate elundkondade haiguste olemusest ning inimese anatoomiast, füsioloogiast ja patoloogiast.	3.1. Demonstreerib ja selgitab hooldustoimingute sooritamist ja juhendab abivajajat lähtudes tema tervislikust seisundist, ealistest iseärasustest ja usulistest tõekspidamistest. Samuti lähtudes erinevate elundkondade haiguste olemusest ning inimese anatoomiast, füsioloogiast ja patoloogiast. Ülesande lahendamisel järgib eetilise käitumise põhimõtteid ja tegutseb abivajajat ja ennast kahjustamata.
3.2. Kirjeldab vastavalt ülesandele oma tegevusi õe abistamisel õendustoimingutes.			
Hindamiskriteeriumid: mitteeristav hindamine (hinnangu saamise aluseks on lävendikriteeriumi saavutamine)			
1. Demonstreerib vastavalt ülesandele oma tegevusi õe abistamisel.			
4.õpiväljund: õpilane annab esmaabi haigusseisundite, õnnetusjuhtumite ja traumade korral, kutsub abi ja elustab kliinilisest surmast.			
Hindamiskriteeriumid: mitteeristav hindamine (hinnangu saamise aluseks on lävendikriteeriumi saavutamine)			
1. Demonstreerib vastavalt ülesandele esmaabi andmist eluohtlike seisundite, traumade ja õnnetusjuhtumite korral.			
Õppematerjalid			
Asberg, M. (2012). Hooldus erinevate haiguste korral ja ravimiõpetuse alused: hooldustöötaja riikliku õppekava rakendamist toetav õppematerjal. Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus. http://www.ekk.edu.ee/vvfiles/0/haiguste_hooldus.pdf Slettahjell, A.-E., W. (2007). Käsiraamat hooldusõdedele. Tallinn. Õppejõudude koostatud materjalid ÕISis ja Moodles			

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
3	ABIVAJAJA ARENDAMINE, JUHENDAMINE JA AKTIVISEERIMINE	16 EKAP s.h 84 kontakttundi, juhendamist 225t ja õppija iseseisvat tööd 107t	Merike Kravets Maarika Veigel Kristiina Didrik Katrin Kivisild Kristi Mähar Piret Tamme Karmela Tennemaa
Eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane arendab, juhendab ja aktiveerib abivajajat arvestades tema iga, tervislikku seisundit ja erivajadust, kasutab erinevaid suhtlemis- ja juhendamisevõtteid.		

Nõuded mooduli alustamiseks	Õpilane on läbinud või läbimas mooduleid Hoolduse alused ja Hooldustoimingud
Mooduli hindamine ja hindamismeetodid	Moodul hinnatakse eristavalt. Hindamismeetodid: õpimapp, struktureeritud kirjalik töö, suuline esitlus, demonstratsioon. Hindamisülesanded: 1. Planeerib korrastustegevuse, viib selle läbi ja hindab tulemusi. Plaan hõlmab abivajaja kaasamise ja juhendamise kirjeldust. 2. Aktiviseeriva ürituse planeerimine, läbiviimine ja analüüs.
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid
1. Kirjeldab inimese sotsiaalset, kognitiivset ja füüsilist arengut inimese toimetulekul muutustega elukaare erinevatel etappidel.	1.1. Selgitab vastavalt ülesandele inimese sotsiaalse, kognitiivse ja füüsilise arengu etappe ning seostab toimetuleku ja käitumise muutustega elukaare erinevatel etappidel.
2. Planeerib ja viib läbi abivajajale ealiselt sobivaid ja jõukohaseid aktiveerivaid tegevusi.	2.1. Planeerib vastavalt ülesandele ja viib läbi abivajaja tegevusvõimet toetavaid aktiveerivaid ja loovtegevusi abivajajale arusaadaval moel toetudes arengu ja õppimisteooriatele.
3. Abistab abivajajat majapidamis-, puhastus- ja korrastustööde teostamisel asutuses ja abivajaja kodukeskkonnas.	3.1. Selgitab vastavalt ülesandele olmetehnika ja puhastusvahendite kasutamise põhimõtteid korrastustööde läbiviimisel asutuses ja abivajaja kodukeskkonnas. 3.2. Abistab vastavalt ülesandele abivajajat asutuses ja koduses keskkonnas tekstiilide, jalanõude ja majapidamise korrashoidmisel.
Õppetöö vormid ja meetodid	Loeng, seminar, praktikum, e-õpe, iseseisev töö, rühmatöö, kirjalik töö, vaatlus, demonstratsioon, esitlus, arutelu, ülesannete lahendamine, rollimäng

Teemad, alateemad	<ol style="list-style-type: none"> 1. Arengupsühholoogia <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Üldpsühholoogia põhimõisted 1.2. Arengufaktorid 1.3. Inimene kui biopsühhosotsiaalne tervik. Arenguhälbed 1.4. Arenguteooriad 1.5. Lapse areng ja arenguprobleemid lapseas 1.6. Arengutingimuste kujundamine lapseas ja selle mõju inimesele elukaare erinevates perioodides 1.7. Käitumishäired 1.8. Toitumishäired. Unehäired 1.9. Noorus kui arenguetapp 1.10. Täiskasvanuiga 1.11. Vananemine ja surm 2. Inimese elukulg <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Inimese areng 2.2. Pärilikkus 2.3. Looteiga 2.4. Lapseiga 2.5. Noorukiiga 2.6. Täiskasvanuiga 2.7. Eakas 2.8. Pedagoogika, andragoogika, gerogoogika 3. Igapäeva oskused <ol style="list-style-type: none"> 3.1. Tegevusvõime hindamine ja säilitamine 3.2. Abivajaja motiveerimine ja tema huvide arvestamine 3.3. Abivajaja päeva planeerimine ja sisustamine lähtudes tema funktsionaalsest võimekusest, harjumustest, huvidest ja vajadustest 3.4. Ilutoimingud ja riietuse valikutes toetamine 3.5. Instinktide (orienteerumis-, toitumis-, enesekaitse- ja suguintinkt) väljendamise juhendamine ja toetamine 3.6. Eetilised küsimused hooldustöös. Kutse-eeetika 3.7. Töötaja stress ja läbipõlemine 4. Aktiviseerivad tegevused <ol style="list-style-type: none"> 4.1. Loovtegevused erinevas eas ja seisundis inimestele 4.2. Ürituste korraldamine ja läbiviimine 4.3. Töö, mäng ja harrastused 4.4. Meeskonnatöö abivajaja aktiviseerimisel 5. Majapidamis-, puhastus- ja korrastustööd <ol style="list-style-type: none"> 5.1. Majapidamises vajalike tööde korraldamine <ul style="list-style-type: none"> - pesu ja puhastusteenuste korraldamine; - olmeparasitide hävitamise vahendid ja nende käitlemise põhimõtted; - pisiparanduste ja -remondi korraldamine; - eluaseme kütmisega seotud toimingud; - eluasemele ligipääsutee puhastamise korraldamine 5.2. Olmehügieeni ja kodumajanduse alused <ul style="list-style-type: none"> - korrastustööde läbiviimine; - A- ja antiseptika; - puhastus- ja koristusvahendite kasutamine ja hoolduspõhimõtted; jäätmekäitlus.
Sh iseseisev töö	<ol style="list-style-type: none"> 1. Erinevatele sihtrühmadele mõeldud õpimapi koostamine (lapsed, erivajadusega lapsed ja täiskasvanud, eakad), mis sisaldab loovtööde näidiseid, liikumismängude kirjeldusi, loov või arendavate tegevuste

	kirjeldusi, aktiveeriva ja loovtegevuse plaani ning sihtrühma kirjeldust ning alternatiivse kommunikatsiooni vahendite näidiseid. 2. Kirjalik töö etteantud situatsioonile. Nimetab koristustöödeks vajalikud olme- ja puhastustehnikahendid ja kirjeldab ohutustehnikanõudeid, a- ja antiseptika nõudeid.		
HINDAMINE			
1. õpiväljund: õpilane seostab inimese sotsiaalset, kognitiivset ja füüsilist arengut inimese toimetuleku muutustega elukulu erinevatel etappidel.			
Hindamiskriteeriumid	Hindekriteeriumid		
	hinne „3“	hinne „4“	hinne „5“
1.1. Kirjeldab vastavalt ülesandele inimese sotsiaalse, kognitiivse ja füüsilise arengu etappe ning seostab toimetuleku ja käitumise muutustega elukaare erinevatel etappidel.	1.1. Kirjeldab vastavalt ülesandele inimese sotsiaalse, kognitiivse ja füüsilise arengu etappe ning seostab toimetuleku ja käitumise muutustega elukaare erinevatel etappidel	1.1. Kirjeldab vastavalt ülesandele inimese sotsiaalse, kognitiivse ja füüsilise arengu etappe; seostab toimetuleku ja käitumise muutustega elukaare erinevatel etappidel; toob välja vähemalt ühe riskifaktori iga perioodi kohta.	1.1. Analüüsib vastavalt ülesandele inimese sotsiaalse, kognitiivse ja füüsilise arengu etappe; seostab toimetuleku ja käitumise muutustega elukaare erinevatel etappidel; toob välja riskifaktorid ja annab soovitusi riskide ennetamiseks.
2. õpiväljund: õpilane planeerib ja viib läbi abivajajale ealiselt sobivaid ja jõukohaseid aktiveerivaid tegevusi.			
Hindamiskriteeriumid	Hindekriteeriumid		
	hinne „3“	hinne „4“	hinne „5“
2.1. Planeerib vastavalt ülesandele ja viib läbi abivajaja tegevusvõimet toetavaid aktiveerivaid ja loovtegevusi abivajajale arusaadaval moel toetudes arengu ja õppimisteooriatele.	2.1. Planeerib vastavalt ülesandele ja viib läbi abivajaja tegevusvõimet toetavaid aktiveerivaid ja loovtegevusi abivajajale arusaadaval moel toetudes arengu ja õppimisteooriatele.	2.1. Koostab vastavalt ülesandele ühe aktiveeriva ja loovtegevuse plaani, mis sisaldab alternatiivsete kommunikatsiooni vahendite kasutamist ning demonstreerib tegevuste läbiviimise juhendamist erinevas eas ja seisundis inimestele toetudes arengu ja õppimisteooriatele.	2.1. Koostab vastavalt ülesandele ühe aktiveeriva ja loovtegevuse plaani, mis sisaldab alternatiivsete kommunikatsiooni vahendite kasutamist, demonstreerib ning põhjendab tegevuste juhendamise vajadust ja viisi erinevas eas ja seisundis inimestele toetudes arengu ja õppimisteooriatele.
3. õpiväljund: õpilane abistab abivajajat puhastus- ja korrastustööde teostamisel asutuses ja abivajaja kodukeskkonnas.			
Hindamiskriteeriumid	Hindekriteeriumid		
	hinne „3“	hinne „4“	hinne „5“
3.1. Selgitab vastavalt ülesandele olmetehnika ja puhastusvahendite kasutamise põhimõtteid korrastustööde läbiviimisel asutuses ja abivajaja kodukeskkonnas.	3.1. Selgitab vastavalt ülesandele olmetehnika ja puhastusvahendite kasutamise põhimõtteid korrastustööde läbiviimisel asutuses ja abivajaja kodukeskkonnas.	3.1. Selgitab vastavalt ülesandele olmetehnika ja puhastusvahendite kasutamise põhimõtteid korrastustööde läbiviimisel asutuses ja abivajaja kodukeskkonnas.	3.1. Selgitab vastavalt ülesandele olmetehnika ja puhastusvahendite kasutamise põhimõtteid korrastustööde läbiviimisel asutuses ja abivajaja kodukeskkonnas.

3.2. Abistab vastavalt ülesandele abivajajat asutuses või kodus keskkonnas tekstiilide, jalanõude ja majapidamise korrashoidmisel.	3.2. Abistab vastavalt ülesandele abivajajat asutuses või kodus keskkonnas tekstiilide, jalanõude ja majapidamise korrashoidmisel.	3.2. Abistab ja juhendab vastavalt ülesandele abivajajat asutuses või kodus keskkonnas tekstiilide, jalanõude ja majapidamise korrashoidmisel.	3.2. Abistab, juhendab ja motiveerib vastavalt ülesandele abivajajat asutuses või kodus keskkonnas tekstiilide, jalanõude ja majapidamise korrashoidmisel.
--	--	--	--

Õppematerjalid

Alt, H. Ja Puusepp, K. (2010). Koristamine - see on lihtne? Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus.
 Bolton, R. (2002). Igapäevaoskused. Apollo.
 Butterworth, G., Harris, M. (2002) Arengupsühholoogia alused. Apollo.
 Läänesaar, S.-L. (toim.) 2007. Lapsehoidja käsiraamat. Tallinn. MTÜ Perekasvatuse Instituut.
 Pool, R. (2011). Treeni terviseks koos minuga. Seenioride koduvõimlemise käsiraamat. Varrak.
 Saks, K. (1998). Noorest saab vana. Tartumaa Trükikoda.
 Slettahjell A.-E.W. 2007. Käsiraamat hooldusõdedele. TEA kirjastus.
 Tegevusjuhendaja käsiraamat (2011). EV Sotsiaalministeerium
http://www.sm.ee/fileadmin/meedia/Dokumendid/Sotsiaalvaldkond/puudega_inimestele/Erihoolekandeteenused/Tegevusjuhendaja_k%C3%A4siraamat.pdf

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
4	MEESKONNATÖÖ KORRALDAMINE JA JUHENDAMINE	2 EKAP sh 10 kontakttundi, 34t juhendamist ja õppija iseseisvat tööd 8t	Kristi Mähar Katrin Kivisild
Eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab teadmised ja oskused meeskonnatöö korraldamiseks ning juhendamiseks ja hoiakud töötamiseks meeskonnas.		
Nõuded mooduli alustamiseks	Moodul „Karjääri planeerimine ja ettevõtlus“ on läbitud või läbimisel.		
Mooduli hindamine ja hindamismeetodid	Moodul hinnatakse mitmeeristavalt. Hindamismeetodid: struktureeritud kirjalik töö, esitlus, situatsioonülesande lahendamine. Hindamisülesanne: grupitööna koostatud elektrooniline tegevuskava etteantud situatsiooni lahendamiseks (probleemi kirjeldamine ja sõnastamine, eesmärgi püstitamine ja rollide jaotus, riskide hindamine ja kava koostamine meeskonnas ja rollijaotuse põhjendamine) ja selle esitlus.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
1.Selgitab vastavalt ülesandele meeskonnatöö põhimõtteid.	1.1. Hindab vastavalt ülesandele keskkonna tingimusi, ressursse ja abivajaja vajadusi ning kirjeldab sobivat strateegiat meeskonnatöö korraldamiseks. 1.2. Valib vastavalt ülesandele sobivad infokanalid ja suhtlemisviisid meeskonna teavitamiseks ja tööle rakendamiseks. 1.3. Selgitab vastavalt ülesandele juhendamise protsessi.		
Õppetöö vormid ja meetodid	Loeng, seminar, praktikum, e-õpe, iseseisev töö, vaatlus, arutelu, ülesande lahendamine meeskonnatööna, esitlus, rollimäng		
Teemad ja alateemad	1. Suhtlemine ja meeskonnatöö korraldus		

	1.1. Eesmärkide sõnastamine 1.2. Meeskonnaliikmed ja nende rollid 1.3. Grupiprotsesside erinevad faasid (4 faasi) 1.4. Grupiprotsessid mitmekultuurilises meeskonnas 1.5. Meeskonnatöö meetodid 1.6. Sise- ja väliskommunikatsioon 1.7. Juhendamise protsess
Sh iseseisev töö	Isikliku rollikaardi koostamine elektrooniliselt vastavalt ülesandele.

HINDAMINE

1. õpiväljund: õpilane selgitab vastavalt ülesandele meeskonnatöö põhimõtteid.

Hindamiskriteeriumid: mitteeristav hindamine (hinnangu saamise aluseks on lävendikriteeriumi saavutamine)

- Hindab vastavalt ülesandele keskkonna tingimusi, ressursse ja abivajaja vajadusi ning kirjeldab sobivat strateegiat meeskonnatöö korraldamiseks.
- Valib vastavalt ülesandele sobivad infokanalid ja suhtlemisviisid meeskonna teavitamiseks ja tööle rakendamiseks.
- Selgitab vastavalt ülesandele juhendamise protsessi.

Õppematerjalid

Bolton, R. (2002). Igapäevaoskused. Apollo.

Niiberg, T. ja Urva. T. (2009). Enesekehtestamine – ei või jah? Atlex.

Rosen, B. (2010). Suhteprobleemide lahendamine: asjatundlikud lahendused igapäevastele probleemidele. Äripäeva kirjastus.

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
5	TÖÖ LASTEGA PEREDEGA	4 EKAP sh 16 kontakttundi, juhendamist 20t ja õppija iseseisvat tööd 68t	Birgit Nicolau Costa Ingrid Tiido Jaana Sepp
Eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab teadmised, oskused ja hoiakud lastega perede toimetuleku toetamiseks.		
Nõuded mooduli alustamiseks	Õpilane on läbinud või läbib mooduleid „Hoolduse alused“, „Hooldustoimingud“, „Karjääri planeerimine ja ettevõtlus“, „Abivajaja arendamine, juhendamine ja aktiveerimine“.		
Mooduli hindamine ja hindamismeetodid	Moodul hinnatakse mitteeristavalt. Hindamismeetodid: struktureeritud kirjalik töö, situatsioonülesande lahendamine, esitlus. Hindamisülesanne: lastega perede elektroonilise eelarve koostamine ja esitlus. Õpilane määratleb lähtuvalt ülesandest pere sotsiaalsed ja majanduslikud probleemid ja pakub välja lahendamise võimalused.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
1. Kirjeldab pere igapäeva- ja majanduslikku toimetulekut, selgitab pereelarve koostamist ning selle järgimist.	1.1. Kirjeldab vastavalt ülesandele lastega pere toimetuleku toetamist, lähtudes pereelarvest, arvestades õigusaktidest lähtuvaid toetusi ja teenuseid.		
2. Märkab lastega perede probleeme ühiskonnas ja kirjeldab nende	2.1. Toob vastavalt ülesandele välja lastega perede probleemid ühiskonnas nende märkamise ja lahendamise võimalused.		

lahendamise võimalusi.	
Õppetöö vormid ja meetodid	Loeng, seminar, praktikum, rollimäng, ülesande lahendamine, eelarve koostamine, arutelu, suuline esitlus.
Teemad ja alateemad	<ol style="list-style-type: none"> 1. Peremajanduse alused <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Sotsiaalne ja majanduslik toimetulek 1.2. Pere-eelarve koostamine 1.3. Lastekaitsealased õigusaktid 1.4. Toetused ja teenused lastega peredele (riiklikud ja KOV). 2. Kaasatus ühiskonda <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Pereväärtused ja hoiakud 2.2. Koostöö ja võrgustikud (lähi-, kogu-, ametnikkond) 2.3. Võrgustiku aktiveerimine ja kaasamine 2.4. Perevägivald, selle tunnused ja põhjused 2.5. Väärkohtlemise liigid 2.6. Märkamise ja reageerimine
Sh iseseisev töö	Pere eelarve: koostab elektrooniliselt ühe kuu eelarve, arvestades perele antavaid toetusi ja teenuseid, kirjeldades toimetulekut ja selle toetamist.
HINDAMINE	
1. õpiväljund: õpilane kirjeldab pere igapäeva- ja majanduslikku toimetulekut, selgitab pere-eelarve koostamist ning selle järgimist.	
Hindamiskriteeriumid: mitteeristav hindamine (hinnangu saamise aluseks on lävendikriteeriumi saavutamine)	
1. Kirjeldab vastavalt ülesandele lastega pere toimetuleku toetamist, lähtudes pere- eelarvest, arvestades õigusaktidest lähtuvaid toetusi ja teenuseid.	
2. õpiväljund: märkab lastega perede probleeme ühiskonnas ja kirjeldab nende lahendamise võimalusi.	
Hindamiskriteeriumid: mitteeristav hindamine (hinnangu saamise aluseks on lävendikriteeriumi saavutamine)	
1. Toob välja vastavalt ülesandele lastega perede probleeme ühiskonnas nende märkamise ja lahendamise võimalusi.	
Õppeamaterjalid	
Ajakiri Sotsiaaltöö. http://www.tai.ee/valjaanded/ajakiri-sotsiaalto EV Sotsiaalministeeriumi kodulehekül www.sm.ee Lastekaitse seadus. Riigi Teataja. Sotsiaalhoolekande seadus. Riigi Teataja. Perekonnaseadus. Riigi Teataja.	

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
6	TÖÖ EAKATEGA	5 EKAP sh 20 kontaktundi, juhendamist 96t ja õppija iseseisvat tööd 14t	Merike Kravets
Eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab teadmised gerontoloogia ja geriaatria alustest ning oskused ja hoiakud eakatega tegelemiseks.		
Nõuded mooduli alustamiseks	Moodulid „Karjääri planeerimine ja ettevõtlus“, „Hoolduse alused“, „Hooldustoimingud“ on läbitud või läbimisel.		
Mooduli hindamine ja hindamismeetodid	Moodul hinnatakse eristavalt. Hindamismeetodid: iseseisev töö, probleemsituatsiooni lahendamine, esitlus, struktureeritud kirjalik töö.		

	Hindamisülesanne: test gerontoloogia aluste põhjal. Eaka geriaatiline hindamine kasutades kindlaksmääratud struktureeritud mõõdikut. Koostab vastavalt ülesandele juhendi eaka ja tema lähedaste toimetuleku toetamiseks ja suunamiseks teenustele.
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid
1. Kirjeldab vastavalt ülesandele vananemisega seotud toimetuleku probleeme ja abivajaduse kujunemist toetudes gerontoloogia ja geriaatria alustele.	1.1. Kirjeldab vastavalt ülesandele vananemisega seotud muutuste mõju eaka toimetulekule toetudes gerontoloogia ja geriaatria alustele. 1.2. Kirjeldab vastavalt ülesandele eaka abistamist ja juhendamist toimetulekuprobleemide ilmnemisel, kasutades geriaatrilise hindamise põhimõtteid.
2. Hindab vastavalt ülesandele eaka terviseprobleeme ja toimetulekut, abistab ja juhendab lahenduste leidmisel igapäevaseks toimetulekuks, toetudes gerontoloogia ja geriaatria alustele.	2.1. Hindab eaga kaasnevaid terviseprobleeme, eristades normaalset ja patoloogilist vananemist. 2.2. Kirjeldab eakate terviseprobleeme ja toimetulekuraskusi toetudes gerontoloogilise ja geriaatrilise hindamise põhimõtetele, abistab ja juhendab lahenduste leidmisel.
3. Selgitab abivajajale ja tema lähedastele arusaaval viisil toetuste ja teenuste korraldamise protsesse võrgustikus.	3.1. Lähtuvalt ülesandest selgitab abivajajale ja tema lähedastele toetuste ja teenuste korraldamise protsesse neile arusaadaval moel.
Õppetöö vormid ja meetodid	Loeng, seminar, praktikum, rühmatööd, arutelu, e-õpe, vaatlus, esitlus, juhtumi analüüs, rollimäng.
Teemad ja alateemad	1. Gerontoloogia alused 1.1. Eestlaste asukoht väärtuskaardil (eluiga) 1.2. Põlvkondade vahelised erinevused 1.3. Rahvastiku vananemine 1.4. Aktiivsena vananemine 1.5. Vananemisega seotud muutused organismis (bio-psühho-sotsiaalne vananemine) 1.6. Eaka abistamine ja juhendamine toimetulekuprobleemidest lähtuvalt 2. Geriaatria alused 2.1. Normaalne ja patoloogiline vananemine 2.2. Eaka terviseprobleemidest tulenevad toimetulekuprobleemid 2.3. Eaka kehalise ja vaimse tervise funktsioonivõime, igapäevaeluga toimetuleku, sotsiaalse tugivõrgustiku, elamistingimuste hindamine ja tegevuste rakendamine 2.4. Dementsete ja mäluhäiretega eakate abistamine 2.5. Eakate poliitika põhimõtted ja õigusaktid 2.6. Toetused ja teenused
Sh iseseisev töö	1. Lahendab etteantud kriteeriumitele (nt RAI-KO) tuginedes ülesande: kirjeldab eaka abivajadust nii tervise- kui toimetulekuprobleemidest tulenevalt tema elukeskkonnas. Pakub välja lahendusvõimalusi. 2. Vastavalt ülesandele planeerib eakale toimetulekut toetavad tegevused ja teenused, kasutades interneti, leides eakale vajalikke lahendeid ja suunates teda teenuseni.

HINDAMINE			
1. õpiväljund: õpilane kirjeldab vastavalt ülesandele vananemisega seotud toimetuleku probleeme ja abivajaduse kujunemist toetudes gerontoloogia ja geriaatria alustele.			
Hindamiskriteeriumid: mitteeristav hindamine (hinnangu saamise aluseks on lävendikriteeriumi saavutamine)			
1. Kirjeldab vastavalt ülesandele vananemisega seotud muutuste mõju eaka toimetulekule toetudes gerontoloogia alustele. 2. Kirjeldab vastavalt ülesandele eaka abistamist ja juhendamist toimetulekuprobleemide ilmnemisel, kasutades geriaatrilise hindamise põhimõtteid.			
2. õpiväljund: õpilane hindab vastavalt ülesandele eaka terviseprobleeme ja toimetulekut, abistab ja juhendab lahenduste leidmisel igapäevaseks toimetulekuks, toetudes gerontoloogia ja geriaatria alustele.			
Hindamiskriteeriumid	Hindekriteeriumid		
	hinne „3“	hinne „4“	hinne „5“
2.1. Hindab eaga kaasnevaid terviseprobleeme, eristades normaalset ja patoloogilist vananemist.	2.1. Hindab eaga kaasnevaid terviseprobleeme, eristades normaalset ja patoloogilist vananemist.	2.1. Hindab ja kirjeldab eaga kaasnevaid terviseprobleeme ning toimetuleku-raskusi toetudes geriaatrilise hindamise põhimõtetele.	2.1. Hindab ja põhjedab eaga kaasnevaid terviseprobleeme ning toimetuleku-raskusi toetudes geriaatrilise hindamise põhimõtetele.
2.2. Kirjeldab eakate terviseprobleeme ja toimetulekuraskusi toetudes geriaatrilise hindamise põhimõtetele, toob välja abistamis-võimalused.	2.2. Kirjeldab eakate terviseprobleeme ja toimetulekuraskusi toetudes geriaatrilise hindamise põhimõtetele, toob välja abistamisvõimalused.	2.2. Eristab normaalset patoloogilisest vananemisest; toob välja abistamisvõimalused ja juhendab lahenduste leidmisel.	2.2. Eristab normaalset patoloogilisest vananemisest; toob välja abistamisvõimaluse, juhendab lahenduste leidmisel ning tegevusvõime säilitamisel/taastamisel.
3. õpiväljund: õpilane selgitab abivajajale ja tema lähedastele arusaaval viisil toetuste ja teenuste korraldamise protsesse võrgustikus.			
Hindamiskriteeriumid: mitteeristav hindamine (hinnangu saamise aluseks on lävendikriteeriumi saavutamine)			
1. Selgitab lähtuvalt ülesandest abivajajale ja tema lähedastele toetuste ja teenuste korraldamise protsesse neile arusaadaval moel.			
Õppematerjalid			
Asberg, M. (2012). Hooldus erinevate haiguste korral ja ravimiõpetuse alused : hooldustöötaja riikliku õppekava rakendamist toetav õppematerjal. Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus. http://www.ekk.edu.ee/vvfiles/0/haiguste_hooldus.pdf			
Kauber, M. (2011). Eaka heaks: eakate toimetuleku ja heaolu toetamine läbi hooldustöö. Tallinna Pedagoogiline Seminar.			
Linnamägi, Ü. (2008). Käsiraamat dementsete haigete hooldajale. Eesti Alzheimeri Tõve Ühing.			
Paavel, V. (2009). Hooliva hooldaja käsiraamat. EV Sotsiaalministeerium http://www.sm.ee/sites/default/files/content-editors/eesmargid_ja_tegevused/Sotsiaalhoolekanne/Puudega_inimetele/Hooldajamaaramine/hooldaja_kasiraamat.pdf			
Tilvis, R. & Sourander, L. (1996). Geriaatria. AS Medicina.			

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
7	TÖÖ ERIVAJADUSTEGA INIMESTEGA	6 EKAP sh 26 kontakttundi, juhendamist 90t ja õppija iseseisvat tööd 40t	Signe Vaabel Birgit Nicolau Costa Kristiina Didrik Merike Kravets
Eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab teadmised erivajaduste liikidest ja raskusastmetest, juhtumikorraldusest ning teadmised ja hoiakud erinevas vanuses erivajadustega inimestega tegelemiseks.		
Nõuded mooduli alustamiseks	Moodulid „Hoolduse alused“, „Hooldustoimingud“, „Abivajaja arendamine, juhendamine ja aktiveerimine“, „Meeskonnatöö korraldamine ja juhendamine“ on läbitud või läbimisel.		
Mooduli hindamine ja hindamismeetodid	Moodul hinnatakse eristavalt. Hindamismeetodid: situatsioonülesanne, grupitöö, esitlus. Hindamisülesanded: 1. etteantud juhtumi põhjal toimetulekuvõime hindamine; 2. mitme KOV pakutavate teenuste ja õppimisvõimaluste võrdluse koostamine erinevaid teabeallikaid kasutades; 3. abivajajale juhise koostamine teenuste taotlemiseks ja kasutamiseks juhtumikorralduse põhimõtetest lähtuvalt.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
1. Abistab, juhendab ja toetab abivajajat lähtuvalt tema erivajadusest.	1.1. Hindab vastavalt ülesandele abivajaja teenuste ja toetuste vajadust ja sobivust tema erivajadusest lähtuvalt õigusakte arvestades. 1.2. Planeerib abivajaja erivajadusest lähtuvalt toimetulekut toetavaid tegevusi ja vahendeid, juhendamisviise, arvestades tervisedenduse, ergonoomika põhimõtetega.		
2. Toetab ja suunab erivajadusega inimest ja tema võrgustikku toimetulekuprobleemide lahendamisel.	2.1. Kirjeldab vastavalt ülesandele erivajadustega inimese sotsiaalset võrgustikku, teenuseid ja toetusi igapäevase toimetuleku tagamiseks juhtumikorralduse põhimõtetest lähtudes. 2.2. Planeerib vastavalt ülesandele abivajajat arendavaid, aktiveerivaid ja tervist edendavaid tegevusi, juhendamist abivajajale arusaadavalt ja tema võrgustikku kaasates, lähtudes abivajaja tegevusvõimest.		
Õppetöö vormid ja meetodid	Loeng, seminar, praktikum, iseseisev töö, e-õpe, arutelu, vaatlus, esitlus, juhtumi analüüs, rollimäng.		

Teemad ja alateemad	<p>1. Erivajadustega inimene, erivajaduste liigid</p> <p>1.1. Puudekäsitlelused ja lähenemisviisid, kontseptuaalsed alused, hoiakute kujundamine</p> <p>1.2. Normi suhtelisus. Normaliseerimisprintsip</p> <p>1.3. Puuete klassifikatsioon, iseloomustus (liitpuue, liikumispuue, psüühilised erivajadused: vaimupuue ja psüühiline haigus, sensoorsed erivajadused)</p> <p>1.4. Erivajadustega inimeste hoolekande põhimõtted Eestis ja naabermaades</p> <p>1.5. Sotsiaaltoetused ja –teenused</p> <p>1.6. Erihoolekande korraldus, -teenused</p> <p>1.7. Rehabilitatsioon, -plaan ja teenused. Kliendi tegevusplaan</p> <p>1.8. Tegevusvõime, selle toetamine kodus, tööl ja vabal ajal. Keskkonna kohandamine. Abivahendid, kasutamise juhendamine</p> <p>1.9. Ergonoomilised, tervistedendavad ja abistajat säästvad võtted kliendi juhendamisel ja abistamisel</p> <p>1.10. Efektive juhendamise meetodid: modelleerimine, katsetamine, rollimäng, etapiviisilisus, motiveerimine, tunnustamine</p> <p>1.11. Alternatiivne kommunikatsioon (vihjed, piktogramm, erinevad kommunikatsioonisüsteemid, viiped)</p> <p>1.12. Toimetulek probleemse käitumisega (agressiivsus, enasthävitav käitumine, endassetõmbumine jm). Riskide hindamine, enesehoid.</p> <p>2. Juhtumikorralduse alused</p> <p>2.1. Üld-, kutse- ja kõrgharidus. Erivajadustega inimeste õppimisvõimalused, üleminekud, füüsiline ja sotsiaalne juurdepääs</p> <p>2.2. Töötamist ja õppimist toetavad tööturu- ja sotsiaalteenused, toetused ja soodustused. Füüsiline ja sotsiaalne juurdepääs. Sotsiaalne juhtumitöö ehk <i>casework</i> mõiste, olemus</p> <p>2.3. Koostöö kliendiga. Võrgustik: partnerid, vastastikune koostöö</p> <p>2.4. Individuaalsuse ja vajaduspõhisuse arvestamine igapäevaasokuste, õppimis- ja töötegevuste juhendamisel</p> <p>2.5. Meeskonna- ja võrgustikutöö erivajadustega inimese toetamisel. Hooldustöötaja roll võrgustikutöös.</p>		
Sh iseseisev töö	<p>Elektroonilise teabelehe koostamine vastavalt ülesandele võimalikest teenustest ja toetustest konkreetsele abivajajale.</p> <p>Etapiviisilise juhendamise kava koostamine lähtuvalt kliendi tegevusplaanist (võimalusel) vastavalt tema erivajadusele ja tegevusvõimele kasutades õpitud meetodeid.</p> <p>Ökokaardi (keskkonnakaart/ võrgustikukaart) koostamine.</p>		
HINDAMINE			
1. õpiväljund: õpilane abistab, juhendab ja toetab abivajajat lähtuvalt tema erivajadusest.			
Hindamiskriteeriumid	Hindekriteeriumid		
	hinne „3“	hinne „4“	hinne „5“

<p>1.1.Hindab vastavalt ülesandele abivajaja teenuste ja toetuste vajadust ja sobivust tema erivajadusest lähtuvalt õigusakte arvestades.</p> <p>1.2.Planeerib lähtuvalt abivajaja erivajadusest toimetulekut toetavaid tegevusi ja vahendid, juhendamiseviise, arvestades tervisedenduse ja ergonoomika põhimõtetega.</p>	<p>1.1.Hindab vastavalt ülesandele abivajaja teenuste ja toetuste vajadust ja sobivust tema erivajadusest lähtuvalt õigusakte arvestades.</p> <p>1.2.Planeerib abivajaja erivajadusest lähtuvalt toimetulekut toetavaid tegevusi ja vahendeid, juhendamiseviise, arvestades tervisedenduse, ergonoomika põhimõtetega.</p>	<p>1.1.Hindab vastavalt ülesandele abivajaja teenuste ja toetuste vajadust ja sobivust tema tegevusvõime säilitamiseks erivajadusest lähtuvalt ja õigusakte arvestades.</p> <p>1.2.Planeerib abivajaja erivajadusest lähtuvalt toimetulekut toetavaid tegevusi säilitades tegevusvõime arvestades terviseedenduse, ergonoomika põhimõtetega.</p>	<p>1.1.Hindab vastavalt ülesandele abivajaja teenuste ja toetuste vajadust ja sobivust tema tegevusvõime säilitamiseks, põhjendab oma arvamust näidete varal ja loob seoseid erivajadusest lähtuvalt ja õigusakte arvestades.</p> <p>1.2.Planeerib abivajaja erivajadusest lähtuvalt toimetulekut toetavaid, ja tegevusvõimet säilitavaid ja parandavaid tegevusi ja vahendeid, juhendamiseviise, arvestades terviseedenduse, ergonoomika põhimõtetega.</p>
<p>2. õpiväljund: õpilane toetab ja suunab erivajadusega inimest ja tema võrgustikku toimetulekuprobleemide lahendamisel.</p>			
Hindamiskriteeriumid		Hindekriteeriumid	
		hinne „3“	hinne „4“
		hinne „5“	
<p>2.1.Kirjeldab vastavalt ülesandele erivajadustega inimese sotsiaalset võrgustikku, teenuseid ja toetusi igapäevase toimetuleku tagamiseks juhtumikorralduse põhimõtetest lähtudes.</p> <p>2.2. Planeerib ja viib läbi abivajajat arendavaid, aktiveerivaid ja tervist edendavaid näidistegevusi lähtudes abivajaja tegevusvõimest abivajajale arusaadavalt ja tema võrgustikku kaasates.</p>	<p>2.1.Kirjeldab vastavalt ülesandele erivajadustega inimese sotsiaalset võrgustikku, teenuseid ja toetusi igapäevase toimetuleku tagamiseks juhtumikorralduse põhimõtetest lähtudes.</p> <p>2.2. Planeerib ja viib läbi abivajajat arendavaid, aktiveerivaid ja tervist edendavaid näidistegevusi lähtudes abivajaja tegevusvõimest abivajajale arusaadavalt ja tema võrgustikku kaasates.</p>	<p>2.1.Kirjeldab vastavalt ülesandele erivajadustega inimese sotsiaalset võrgustikku, õppe ja/või töötamise võimalusi, teenuseid ja toetusi igapäevase toimetuleku tagamiseks juhtumikorralduse põhimõtetest lähtudes.</p> <p>2.2. Planeerib ja viib läbi abivajajat arendavaid, aktiveerivaid ja tervist edendavaid näidistegevusi lähtudes abivajaja tegevusvõimest abivajajale arusaadavalt ja tema võrgustikku kaasates.</p>	<p>2.1.Kirjeldab vastavalt ülesandele näidete varal erivajadustega inimese sotsiaalset võrgustikku, õppe ja/või töötamise võimalusi, teenuseid ja toetusi igapäevase toimetuleku tagamiseks seostades juhtumikorraldusega.</p> <p>2.2. Planeerib ja viib läbi abivajajat arendavaid, aktiveerivaid ja tervist edendavaid näidistegevusi lähtudes abivajaja tegevusvõimest abivajajale arusaadavalt ja tema võrgustikku kaasates.</p>
Õppematerjalid			

Erihoolekandeteenused (2012). EV Sotsiaalministeerium.
<http://www.sotsiaalkindlustusamet.ee/erihoolekanne/>
 Tegevusjuhendaja käsiraamat (2011). EV Sotsiaalministeerium.
[http://www.sm.ee/fileadmin/meedia/Dokumendid/Sotsiaalvaldkond/puudega_inimestele/Erihoolekandeteenused/Tegevusjuhendaja käsiraamat.pdf](http://www.sm.ee/fileadmin/meedia/Dokumendid/Sotsiaalvaldkond/puudega_inimestele/Erihoolekandeteenused/Tegevusjuhendaja_k%C3%A4siraamat.pdf)
 Puudega inimesele (2013). EV Sotsiaalministeerium <http://www.sm.ee/sinule/puudega-inimesele.html>

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
8	KARJÄÄRI PLANEERIMINE JA ETTEVÕTLUS	6 EKAP sh 20 kontakttundi, juhendamist 80t ja õppija iseseisvat tööd 56t	Piret Tamme Jaanika Talts Katrin Kivisild
Eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane tuleb toime oma karjääri planeerimisega kaasaegses majandus-, ettevõtlus- ja töökeskkonnas, lähtudes elukestva õppe põhimõtetest.		
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli hindamine ja hindamismeetodid	Moodul hinnatakse mitteeristavalt koostanud referaadi „Minu karjääri eelistused“. Hindamismeetodid: referaadi koostamine ja esitlemine, situatsioonülesande lahendamine, struktureeritud kirjalik töö. Hindamisülesanne: õpilane leiab IKT vahendeid kasutades informatsiooni tööturu, erialade ja õppimisvõimaluste kohta ning koostab nende alusel endale lühi- ja pikaajalise karjääriplaani hinnates oma sobivust valitud valdkonnas.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
1. Mõistab oma vastutust teadlike otsuste langetamisel elukestvas karjääriplaneerimise protsessis.	1.1. Arutleb iseseisvalt enda isiksuse tugevuste ja nõrkuste üle. 1.2. Annab hinnangu oma kutse, eriala ja ametialase ettevalmistuse ning enda tööturul rakendamise võimaluste kohta. 1.3. Leiab iseseisvalt informatsiooni tööturu, erialade ja õppimisvõimaluste kohta. 1.4. Koostab iseseisvalt elektroonilisi kandideerimisdokumente, lähtudes dokumentide vormistamise heast tavast: CV, motivatsioonikiri, sooviavaldus. 1.5. Valmistab iseseisvalt ette ja osaleb näidistööintervjuul. 1.6. Koostab iseseisvalt endale lühi- ja pikaajalise karjääriplaani.		
2. Mõistab majanduse olemust ja majanduskeskkonna toimimist.	2.1. Mõistab oma majanduslikke vajadusi, lähtudes ressursside piiratusest; 2.2. Selgitab iseseisvalt turumajanduse toimimist arvestades nõudluse, pakkumise ja turutasakaaluga õpitavas valdkonnas. 2.3. Nimetab meeskonnatööna Eestis kehtivaid otseseid ja kaudseid makse ning selgitab nende mõju ettevõtluskeskkonnale õpitavas valdkonnas. 2.4. Täidab etteantud andmete alusel sh elektrooniliselt FIE näidistuludeklaratsiooni. 2.5. Kasutab iseseisvalt majanduskeskkonnas orienteerumiseks riiklikku infosüsteemi e-riik.		
3. Mõtestab oma rolli ettevõtluskeskkonnas.	3.1. Tõlgendab meeskonnatööna juhendi alusel hooldusala ettevõtluskeskkonda Eestis ja toob välja oma võimalused tööturule sisenemisel palgatöötajana ja ettevõtjana.		

	<p>3.2. Kirjeldab juhendi alusel vastutustundliku ettevõtluse põhimõtete toimimist.</p> <p>3.3. Selgitab meeskonnatööna ühe ettevõtte majandustegevust ja seda mõjutavat ettevõtluskeskkonda ning kultuuridevaheliste erinevuste mõju ettevõtte majandustegevusele.</p> <p>3.4. Kirjeldab ja selgitab ettevõtte äriideed hooldusvaldkonna näitel ja koostab elektrooniliselt juhendi alusel äriplaani.</p>
<p>4. Mõistab oma õigusi ja kohustusi töökeskkonnas toimimisel.</p>	<p>4.1. Loetleb ja selgitab iseseisvalt töötervishoiu ja tööohutuse põhilisi suundumisi, lähtudes riiklikust strateegiast.</p> <p>4.2. Loetleb ja selgitab iseseisvalt tööandja ja töötajate põhilisi õigusi ning kohustusi ohutu töökeskkonna tagamisel ja selgitab riskianalüüsi olemust.</p> <p>4.3. Eristab ja kirjeldab meeskonnatööna töökeskkonna üldist füüsilisi, keemilisi, bioloogilisi, psühhosotsiaalseid ja füsioloogilisi ohutegureid ja meetmeid nende vähendamiseks.</p> <p>4.4. Tunneb ära tööõnnetuse ja loetleb iseseisvalt lähtuvalt seadustes sätestatud töötaja õigusi ja kohustusi seoses tööõnnetusega.</p> <p>4.5. Kirjeldab meeskonnatööna tulekahju ennetamise võimalusi ja enda tegevust tulekahju puhkemisel töökeskkonnas.</p> <p>4.6. Arutleb juhtumi näitel meeskonnatööna erinevatest allikatest kogutud töötervishoiu ja tööohutusealast informatsiooni üle.</p> <p>4.7. Kasutab iseseisvalt elektroonilist töölepinguseadust töölepingu sõlmimisel, töötaja ja puhkuse korraldamisel.</p> <p>4.8. Toob iseseisvalt välja töölepingu, töövõtulepingu ja käsunduslepingu põhilised erinevused töötaja ja ettevõtja vaates.</p> <p>4.9. Tutvustab meeskonnatööna töötaja õigusi, kohustusi ja vastutust sisaldavaid organisatsioonisiseseid dokumente.</p> <p>4.10. Arvestab iseseisvalt ajatöö, tükitöö ja majandustulemustelt makstava tasu bruto- ja netopalka ning ajutise töövõimetuse hüvitist.</p> <p>4.11. Kirjeldab iseseisvalt asjaajamise ja dokumendihalduse tähtsust organisatsioonis.</p> <p>4.12. Koostab ja vormistab iseseisvalt elektroonilise algatus- ja vastuskirja ning e-kirja sh allkirjastab digitaalselt.</p> <p>4.13. Kirjeldab iseseisvalt dokumentide säilitamise vajadust organisatsioonis ja seostab seda isiklike dokumentide säilitamisega.</p>
<p>5. Käitub vastastikust suhtlemist toetaval viisil (õpiväljund saavutatakse juhendamise käigus).</p>	<p>5.1. Kasutab keerukates ja ootamatutes suhtlemissituatsioonides sobivaid suhtlemisviise, erinevaid suhtlemisvahendeid, sh järgib telefoni- ja internetisuhtluse head tava.</p> <p>5.2. Järgib üldtunnustatud käitumistavasid ning hindab enda ja grupiliikmete käitumist arvestades kultuurilisi erinevusi.</p> <p>5.3. Juhib juhendi alusel eesmärgipäraselt väikesearvulist meeskonda tööalaste probleemide looval lahendamisel.</p> <p>5.4. Hindab juhendi alusel enda ja teiste teeninduskultuuri, teenindushoiakuid ja -oskusi.</p> <p>5.5. Lahendab iseseisvalt erinevaid sh muutuvaid teenindussituatsioone, lähtudes kliendikeskse teeninduse põhimõtetest.</p>

Teemad ja alateemad	<p>Karjääri planeerimine</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Enesetundmine karjääri planeerimisel 1.2. Õppimisvõimaluste ja tööjõuturu tundmine karjääri planeerimisel 1.3. Planeerimine ja karjääriotsuste tegemine 2. Majandus ja ettevõtlus <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Mina ja majandus 2.2. Piiratud ressursid ja piiramatud vajadused 2.3. Pakkumine ja nõudlus 2.4. Maksud 2.5. Finantsasutused Eestis 2.6. Eesti ja kodumaakonna ettevõtlus 2.7. Ettevõtja ja töövõtja 2.8. Ettevõtluskeskkond 2.9. Äriidee ja selle elluviimine 3. Töetervishoid ja tööohutus ja tööseadusandlus <ol style="list-style-type: none"> 3.1. Sissejuhatus töökeskkonda 3.2. Töökeskkonnaalase töö korraldus 3.3. Töökeskkonna ohutegurid 3.4. Töökeskkonnaalane teave 3.5. Tööõnnetused 3.6. Tuleohutus 4. Töötamise õiguslikud alused <ol style="list-style-type: none"> 4.1. Lepingulised suhted töö tegemisel 4.2. Töökorraldus 4.3. Töö tasustamine ja sotsiaalsed tagatised 5. Asjaajamine ja dokumendihaldus <ol style="list-style-type: none"> 5.1. Asjaajamine ja dokumendihaldus organisatsioonis 5.2. Dokumentide loomine 5.3. Dokumentide sh digitaaldokumentide säilitamine 6. Suhtlemise alused <ol style="list-style-type: none"> 6.1. Suhtlemine 6.2. Käitumine suhtlemissituatsioonides 6.3. Klienditeenindus
Sh iseseisev töö	<ol style="list-style-type: none"> 1. Koostab juhendi alusel CV ja motivatsioonikirja kandideerimaks hooldustöötaja ametikohale. 2. Koostab juhendi alusel meeskonnatööna äriplaani ja esitab selle. 4. Koostab kirjaliku riskianalüüsi ühele vabalt valitud töökohale. 5. Arvutab ülesandes toodud näite põhjal töötaja kuupalga, puhkusetasu ja töövõimetushüvitise. 6. Koostab ja vormistab juhendi alusel algatus- ja vastuskirja ning allkirjastab need digitaalselt. 7. Analüüsib kirjalikult üht elust võetud suhtlemise probleemsituatsiooni, tuues välja võimalikud kultuurilised jm erinevused.
Õppetöö vormid ja meetodid	Loeng, seminar, arutelu, rühmatöö, iseseisev töö, rollimäng, situatsioonülesannete lahendamine, äriplaani koostamine
HINDAMINE	
1. õpiväljund: õpilane mõistab oma vastutust teadlike otsuste langetamisel elukestvas karjääriplaneerimise protsessis.	
Hindamiskriteeriumid: mitteeristav hindamine (hinnangu saamise aluseks on lävendikriteeriumi saavutamine)	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Arutleb iseseisvalt enda isiksuse tugevuste ja nõrkuste üle. 2. Annab hinnangu oma kutse, eriala ja ametialase ettevalmistuse ning enda tööturul rakendamise 	

<p>võimaluste kohta.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Leiab iseseisvalt informatsiooni tööturu, erialade ja õppimisvõimaluste kohta. 4. Koostab iseseisvalt elektroonilisi kandideerimisdokumente, lähtudes dokumentide vormistamise heast tavast: CV, motivatsioonikiri, sooviavaldus. 5. Valmistab iseseisvalt ette ja osaleb näidistööintervjuul. 6. Koostab iseseisvalt endale lühi- ja pikaajalise karjääriplaani.
<p>2. õpiväljund: õpilane mõistab majanduse olemust ja majanduskeskkonna toimimist.</p>
<p>Hindamiskriteeriumid: mitmeeristav hindamine (hinnangu saamise aluseks on lävendikriteeriumi saavutamine)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mõistab oma majanduslikke vajadusi, lähtudes ressursside piiratusest. 2. Selgitab iseseisvalt turumajanduse toimimist arvestades nõudluse, pakkumise ja turutasakaaluga õpitavas valdkonnas. 3. Nimetab meeskonnatöona Eestis kehtivaid otseseid ja kaudseid makse ning selgitab nende mõju ettevõtluskeskkonnale õpitavas valdkonnas. 4. Täidab etteantud andmete alusel sh elektrooniliselt FIE näidistuludeklaratsiooni. 5. Kasutab iseseisvalt majanduskeskkonnas orienteerumiseks riiklikku infosüsteemi e-riik.
<p>3. õpiväljund: õpilane mõtestab oma rolli ettevõtluskeskkonnas.</p>
<p>Hindamiskriteeriumid: mitmeeristav hindamine (hinnangu saamise aluseks on lävendikriteeriumi saavutamine)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tõlgendab meeskonnatöona juhendi alusel hooldusala ettevõtluskeskkonda Eestis ja toob välja oma võimalused tööturule sisenemisel palgatöötajana ja ettevõtjana. 2. Kirjeldab juhendi alusel vastutustundliku ettevõtluse põhimõtete toimimist. 3. Selgitab meeskonnatöona ühe ettevõtte majandustegevust ja seda mõjutavat ettevõtluskeskkonda ning kultuuridevaheliste erinevuste mõju ettevõtte majandustegevusele. 4. Kirjeldab ja selgitab ettevõtte äriideed hooldusvaldkonna näitel ja koostab elektrooniliselt juhendi alusel äriplaani.
<p>4. õpiväljund: õpilane kasutab oma õigusi ja täidab kohustusi töökeskkonna toimimisel</p>
<p>Hindamiskriteeriumid: mitmeeristav hindamine (hinnangu saamise aluseks on lävendikriteeriumi saavutamine)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Loetleb ja selgitab iseseisvalt töötervishoiu ja tööohutuse põhilisi suundumisi, lähtudes riiklikust strateegiast. 2. Loetleb ja selgitab iseseisvalt tööandja ja töötajate põhilisi õigusi ning kohustusi ohutu töökeskkonna tagamisel ja selgitab riskianalüüsi olemust. 3. Eristab ja kirjeldab meeskonnatöona töökeskkonna üldist füüsilisi, keemilisi, bioloogilisi, psühhosotsiaalseid ja füsioloogilisi ohutegureid ja meetmeid nende vähendamiseks. 4. Tunneb ära tööõnnetuse ja loetleb iseseisvalt lähtuvalt seadustes sätestatud töötaja õigusi ja kohustusi seoses tööõnnetusega. 5. Kirjeldab meeskonnatöona tulekahju ennetamise võimalusi ja enda tegevust tulekahju puhkemisel töökeskkonnas. 6. Arutleb juhtumi näitel meeskonnatöona erinevatest allikatest kogutud töötervishoiu ja tööohutusealast informatsiooni üle. 7. Kasutab iseseisvalt elektroonilist töölepinguseadust töölepingu sõlmimisel, töötaja ja puhkuse korraldamisel. 8. Toob iseseisvalt välja töölepingu, töövõtulepingu ja käsunduslepingu põhilised erinevused töötaja ja ettevõtja vaates. 9. Tutvustab meeskonnatöona töötaja õigusi, kohustusi ja vastutust sisaldavaid organisatsioonisiseseid dokumente. 10. Arvestab iseseisvalt ajatöö, tükitöö ja majandustulemustelt makstava tasu bruto- ja netopalka ning ajutise töövõimetuse hüvitist. 11. Kirjeldab iseseisvalt asjaajamise ja dokumendihalduse tähtsust organisatsioonis. 12. Koostab ja vormistab iseseisvalt elektroonilise algatus- ja vastuskirja ning e-kirja sh allkirjastab digitaalselt.

13. Kirjeldab iseseisvalt dokumentide säilitamise vajadust organisatsioonis ja seostab seda isiklike dokumentide säilitamisega.
5. õpiväljund: õpilane käitub vastastikust suhtlemist toetaval viisil
Hindamiskriteeriumid: mitteeristav hindamine (hinnangu saamise aluseks on lävendikriteeriumi saavutamine)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kasutab keerukates ja ootamatutes suhtlemissituatsioonides sobivaid suhtlemisviise, erinevaid suhtlemisvahendeid, sh järgib telefoni- ja internetisuhtluse head tava. 2. Järgib üldtunnustatud käitumistavasid ning hindab enda ja grupiliikmete käitumist arvestades kultuurilisi erinevusi. 3. Juhib juhendi alusel eesmärgipäraselt väikesearvulist meeskonda töölaste probleemide looval lahendamisel. 4. Hindab juhendi alusel enda ja teiste teeninduskultuuri, teenindushoiakuid ja –oskusi. 5. Lahendab iseseisvalt erinevaid sh muutuvaid teenindussituatsioone, lähtudes kliendikeskse teeninduse põhimõtetest.
Õppematerjalid
<p>Randma, T. (2008). Ettevõtluse alused. OÜ Infotrükk.</p> <p>Pramann Salu, M. (2005). Ettevõtluse alused. Kirjastus Ilo.</p> <p>Tolk, Ü. (2009). Õpiobjekt: SWOT analüüs. Tartu KHK. http://e-ope.khk.ee/oo/evoti/SWOT/</p> <p>Tolk, Ü. (2009). Õpiobjekt: Turundusuuringu koostamine küsitluse teel. Tartu KHK. http://e-ope.khk.ee/oo/evoti/kysitus/</p> <p>Tolk, Ü. Õpiobjekt: SWOT analüüs. Tartu KHK. http://ope.khk.tartu.ee/~maarja/SWOT/ 04/08/2009.</p> <p>Tolk, Ü. Õpiobjekt: Turundusuuringu koostamine küsitluse teel. Tartu KHK. http://ope.khk.tartu.ee/~maarja/kysitus/ 04/08/2009.</p>

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
9	PRAKTIKA	30 EKAP	Maarika Veigel
Eesmärk	Praktika mooduliga taotletakse, et õpilane arendab, täiendab ja rakendab teoreetilises õppetöös omandatud teadmisi ja oskusi praktilises töökeskkonnas, kujundab sotsiaalseid oskusi, isiksuseomadusi ja hoiakuid, mis tõstavad õpilase valmisolekut tulevaseks tööeluks.		
Nõuded mooduli alustamiseks	Moodulid „Hoolduse alused“, „Hooldustoimingud“, „Abivajaja arendamine, juhendamine ja aktiveerimine“, „Meeskonnatöö korraldamine ja juhendamine“, „Töö lastega peredega“, „Töö eakatega“, „Töö erivajadusega inimestega on läbitud või läbimisel.		
Mooduli hindamine ja hindamismeetodid	Moodul hinnatakse mitteeristavalt. Moodul loetakse arvestatuks, kui on sooritanud praktika, esitatud koolile nõutavad praktikadokumendid ja praktika-aruanne praktika lõpuseminaris kaitstud.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
1. Analüüsib oma valmidust tulevaseks tööeluks.	1.1. Koostab eneseanalüüsi, hinnates kutsestandardist, kutse-eetikast ja õigusaktidest (sotsiaalhoolekande seadus jm) tulenevaid nõudeid hooldustöötajale.		
2. Rakendab turvalise ja toetava keskkonna kujundamise põhimõtteid.	2.1. Jälgib abivajaja turvalisust füüsilisest, psüühilisest ja sotsiaalsest seisundist tulenevate probleemide korral. 2.2. Korraldab abivajajale turvalise keskkonna vastavalt tema vajadustele.		
3. Juhendab ja toetab abivajajat elamistoimingutes järgides kutse-eetikat.	3.1. Hindab abivajaja elamistoiminguid ning koostab vastavalt nendele toetava hooldusplaani. 3.2. Rakendab hooldusplaani lähtudes abivajaja hooldusvajadusest. 3.3. Juhendab, motiveerib ja aktiveerib abivajajat igapäevatoimingutega iseseisvalt toime tulema.		

<p>4. Jälgib abivajaja seisundit ja hooldab abivajajat erinevate elundkondade haiguste korral ennast ja abivajajat säästvalt.</p>	<p>4.1. Mõõdab, hindab ja protokollib iseseisvalt elulisi näitajaid (pulss, vererõhk, kehatemperatuur, hingamissagedus jm) kasutades sobivaid meetodeid ja instrumente. 4.2. Hooldab abivajajat arvestades erinevate elundkondade haiguste eripära ning lähtudes hooldustoimingu sooritamisel inimese anatoomiast, füsioloogiast ja patoloogiast. 4.3. Juhendab, jälgib ja abistab abivajajat ravimite manustamisel. 4.4. Abistab õde õendustoimingutes vastavalt juhendamisele. 4.5. Jälgib erinevatele haigusseisunditele vastavaid toiduseid.</p>
<p>5. Kasutab hooldamisel ergonoomilisi töövõtteid ja abivahendeid ning juhendab abivajajat abivahendite kasutamisel.</p>	<p>5.1. Kasutab ergonoomilisi võtteid abivajaja liigutamisel ja liikumise juhendamisel. 5.2. Juhendab abivajajat sobivate abivahendite kasutamisel ja hooldamisel.</p>
<p>6. Planeerib ja viib läbi abivajajale ealiselt sobivaid ja jõukohaseid aktiveerivaid tegevusi.</p>	<p>6.1. Planeerib abivajaja tegevusvõimet toetavaid aktiveerivaid ja loovtegevusi. 6.2. Viib läbi erinevas eas ja seisundis inimestele sobivaid loov- ja aktiveerivaid tegevusi.</p>
<p>7. Juhendab abivajajat eluaseme korrastamisel ja majapidamistöodes, vajadusel teostab need tööd ise.</p>	<p>7.1. Juhendab, motiveerib ja aktiveerib abivajajat toime tulema eluaseme korrastamise ja majapidamistöodega. 7.2. Vajadusel korrastab eluaseme ja korraldab majapidamistööd rakendades ohutustehnika nõudeid.</p>
<p>8. Juhendab ja toetab abivajajat teenuste taotlemisel ja vajadusel korraldab neid.</p>	<p>8.1. Juhendab ja toetab abivajajat vajalikke teenuseid kasutama lähtudes hooldusplaanist. 8.2. Vajadusel korraldab teenused koostöös kohaliku omavalitsuse vm asutusega.</p>
<p>9. Suhtleb abivajajaga, kolleegidega ja võrgustikuga lugupidavalt.</p>	<p>9.1. Suhtleb abivajajaga ja juhendab abivajajat ning tema võrgustikku arusaadaval moel. 9.2. Kasutab kaasaegseid suhtlemisvahendeid. 9.3. Märkab ja ennetab konfliktsituatsiooni, konflikti tekkimisel valib sobiva lahendusviisi.</p>
<p>10. Osaleb meeskonnatöös.</p>	<p>10.1. Osaleb aktiivse ja vastutava meeskonnaliikmena oma üksuse igapäevases töös, rakendab individuaalse ja rühmatöö võtteid. 10.2. Käitub meeskonnas vastastikust suhtlemist võimaldaval viisil.</p>
<p>Õppetöö vormid ja meetodid</p>	<p>Seminar, õppepraktika töökeskkonnas, arutelu, praktikamapi koostamine, praktikaaruande kaitsmine</p>

Teemad ja alateemad	<p>1. Õppepraktika tervishoiuasutuses</p> <p>1.1. Enesehindamine: praktika tegevuste planeerimine, praktika dokumenteerimine ja soorituse analüüs</p> <p>1.2. Abivajaja füüsilise, psüühilise ja sotsiaalse turvalisuse toetamine: abivajaja tervisliku seisundi hindamine erinevaid meetodeid ja instrumente kasutades, turvalisuse tagamine, hooldustegevuste planeerimine meeskonnas ja nende sooritamine</p> <p>1.3. Abivajaja toetamine ja juhendamine elamistoimingutes: söömine, riietumine, hügieen, surija hooldamine, surnu korrastamine</p> <p>1.4. Abivajaja tervisliku seisundi jälgimine ja hooldus erinevate haiguste korral: tervisenäitajate (nt kehatemperatuur, pulss ja hingamine, arteriaalne vererõhk ja veresuhkur) mõõtmine ja terviseseisundi jälgimine; naha seisundi jälgimine ja hooldus, õe abistamine õendustoimingute sooritamisel</p> <p>1.5. Ergonoomika ja abivahendid: Ennast ja abivajajat säästvate töövõtete ning kaitsevahendite kasutamine, abivajaja juhendamine abivahendite kasutamisel</p> <p>1.6. Suhtlemine abivajaja ja tema võrgustiku: sobiva suhtlemisviisi ja –meetodite kasutamine, probleemide märkamine, ennetamine ja nendega tegelemine</p> <p>1.7. Meeskonnatöös osalemine: aktiivne osalemine meeskonnatöös arvestades praktikaorganisatsiooni eripära, abivajajate vajadusi; kolleegide toetamine tööga kaasnevate probleemide maandamisel kasutades aktiivse kuulamise oskust</p> <p>1.8. Eetiline käitumine: oma tegevuses üld- ja kutse-eetika põhimõtetest lähtumine ning abivajaja rahvuslike, kultuuriliste ning usuliste tõekspidamiste respektseerimine</p> <p>2. Õppepraktika hoolekandetasutus</p> <p>2.1. Enesehindamine: praktika tegevuste planeerimine, praktika dokumenteerimine ja soorituse analüüs</p> <p>2.2. Füüsilise, psüühilise ja sotsiaalse turvalisuse toetamine: abivajaja tervisliku seisundi, toimetuleku ja keskkonna hindamine erinevaid meetodeid ja instrumente kasutades, turvalisuse tagamine, tervisliku toitumise, toiduhügieeni ja tervisekaitse nõuete järgimine; hooldustegevuste planeerimine meeskonnas ja nende sooritamine</p> <p>2.3. Abivajaja toetamine ja juhendamine elamistoimingutes: söömine, riietumine, seksuaalsus, hügieeni- ja ilutoimingud, surija hooldamine ja lähedaste toetamine, surnu korrastamine</p> <p>2.4. Abivajaja tervisliku seisundi jälgimine ja hooldus: tervisenäitajate mõõtmine (nt kehatemperatuur, pulss ja hingamine, arteriaalne vererõhk ja veresuhkur), terviseseisundi jälgimine erinevate elundkondade haiguste korral, naha seisundi jälgimine ja hooldus, õe abistamine õendustoimingute sooritamisel, tegevuste nõuetekohane dokumenteerimine</p> <p>2.5. Ergonoomika ja abivahendid: ennast ja abivajajat säästvate töövõtete ning kaitsevahendite kasutamine, abivajaja juhendamine abivahendite kasutamisel</p> <p>2.6. Aktiviseerivad tegevused: aktiviseerivate ja loovtegevuste planeerimine ja läbiviimine lähtuvalt abivajaja vajadusest ja huvist</p> <p>2.7. Suhtlemine abivajaja ja tema võrgustiku: sobiva suhtlemisviisi ja –meetodite kasutamine, probleemide märkamine, ennetamine ja nendega tegelemine</p> <p>2.8. Meeskonnatöös osalemine: aktiivne osalemine meeskonnatöös arvestades praktikaorganisatsiooni eripära, abivajajate vajadusi; kolleegide toetamine tööga kaasnevate probleemide maandamisel kasutades aktiivse kuulamise</p>
---------------------	---

	<p>oskust</p> <p>2.9. Eetiline käitumine: oma tegevuses üld- ja kutse-eetika põhimõtetest lähtumine ning abivajaja rahvuslike, kultuuriliste ning usuliste tõekspidamiste respektseerimine</p> <p>3. Õppepraktika avahoolduses</p> <p>3.1. Enesehindamine: praktika tegevuste planeerimine, praktika dokumenteerimine ja soorituse analüüs</p> <p>3.2. Füüsilise, psüühilise ja sotsiaalse turvalisuse toetamine: abivajaja tervisliku seisundi, toimetuleku ja keskkonna hindamine erinevaid meetodeid ja instrumente kasutades, turvalisuse tagamine, tervisliku toitumise, toiduhügieeni ja tervisekaitse nõuete järgimine; hooldustegevuste planeerimine meeskonnas ja nende sooritamine</p> <p>3.3. Abivajaja toetamine ja juhendamine elamistoimingutes: söömine, riietumine, seksuaalsus, hügieeni- ja ilutoimingud, surija hooldamine ja lähedaste toetamine</p> <p>3.4. Abivajaja tervisliku seisundi jälgimine ja hooldus: tervisenäitajate mõõtmine (nt kehatemperatuur, pulss ja hingamine, arteriaalne vererõhk ja veresuhkur), terviseseisundi jälgimine erinevate elundkondade haiguste korral, naha seisundi jälgimine ja hooldus, õe abistamine õendustoimingute sooritamisel, tegevuste nõuetekohane dokumenteerimine</p> <p>3.5. Ergonoomika ja abivahendid: ennast ja abivajajat säästvate töövõtete ning kaitsevahendite kasutamine, abivajaja juhendamine abivahendite kasutamisel</p> <p>3.6. Suhtlemine abivajaja ja temavõrgustikuga: sobiva suhtlemisviisi ja –meetodite kasutamine, probleemide märkamise, ennetamine ja nendega tegelemine</p> <p>3.7. Eluaseme korrastamine, majapidamistöde korraldamine: ohutustehnika nõuete ja ergonoomiliste põhimõtete järgimine majapidamis-, puhastus – ja korrastustööde korraldamisel ja teostamisel ning abivajaja kaasamisel</p> <p>3.8. Teenuste korraldamine: toimetulekut toetavate rehabilitatsiooni-, sotsiaal- ja tervishoiuteenuste korraldamine vastavalt sätestatud teenuste loetelule (sh hooldus- või rehabilitatsiooni plaan), teenuste osutamine koostöös võrgustikuga</p> <p>3.9. Meeskonnatöös osalemine: aktiivne osalemine meeskonnatöös arvestades praktikaorganisatsiooni eripära, abivajajate vajadusi; kolleegide toetamine tööga kaasnevate probleemide maandamisel kasutades aktiivse kuulamise oskust</p> <p>3.10. Eetiline käitumine: oma tegevuses üld- ja kutse-eetika põhimõtetest lähtumine ning abivajaja rahvuslike, kultuuriliste ning usuliste tõekspidamiste respektseerimine.</p>
Sh iseseisev töö	<p>Praktika dokumentide koostamine ja vormistamine:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. individuaalse praktikakava koostamine s.h praktikaeelne enesehindamine; 2. praktikapäeviku täitmine; 3. praktikaaruande koostamine; 4. praktika järgne keskkonna, enese- ja praktika eesmärkide saavutamise analüüs.
HINDAMINE	
1. õpiväljund: õpilane hindab oma valmidust tulevaseks tööeluks.	
Hindamiskriteeriumid: mitteeristav hindamine (hinnangu saamise aluseks on lävendikriteeriumi saavutamine)	
1. Koostab eneseanalüüsi, hinnates ennast lähtuvalt kutsestandardist, kutse-eetikast ja õigusaktidest tulenevatest nõuetest hooldustöötajale.	

2. õpiväljund: õpilane tunneb turvalise ja toetava keskkonna võimalusi.
Hindamiskriteeriumid: mitteeristav hindamine (hinnangu saamise aluseks on lävendikriteeriumi saavutamine)
1. Jälgib abivajaja turvalisust füüsilisest, psüühilisest ja sotsiaalsest seisundist tulenevate probleemide korral. 2. Korraldab abivajajale turvalise keskkonna vastavalt tema vajadustele.
3. õpiväljund: õpilane juhendab ja toetab abivajajat elamistoimingutes.
Hindamiskriteeriumid: mitteeristav hindamine (hinnangu saamise aluseks on lävendikriteeriumi saavutamine)
1. Kirjeldab abivajaja elamistoiminguid ning koostab vastavalt nendele toetava hooldusplaani. 2. Rakendab hooldusplaani lähtudes abivajaja hooldusvajadusest. 3. Juhendab ja motiveerib abivajajat igapäevatoimingutega iseseisvalt toime tulema.
4. õpiväljund: õpilane jälgib abivajaja seisundit ja hooldab abivajajat erinevate elundkondade haiguste korral.
Hindamiskriteeriumid: mitteeristav hindamine (hinnangu saamise aluseks on lävendikriteeriumi saavutamine)
1. Mõõdab, hindab ja protokollib iseseisvalt elulisi näitajaid (pulss, vererõhk, kehatemperatuur, hingamissagedus jm) kasutades sobivaid meetodeid ja instrumente. 2. Hooldab abivajajat arvestades erinevate elundkondade haiguste eripära ning lähtudes hooldustoimingu sooritamisel inimese anatoomiast, füsioloogiast ja patoloogiast. 3. Juhendab, jälgib ja abistab abivajajat ravimite manustamisel, vajadusel manustab neid vastavalt etteantud juhistele. 4. Abistab õde õendustoimingutes vastavalt juhendamisele. 5. Jälgib erinevatele haigusseisunditele vastavaid toidusedeleid.
5. õpiväljund: õpilane kasutab hooldamisel ergonoomilisi võtteid ja abivahendeid ning juhendab abivajajat abivahendite kasutamisel.
Hindamiskriteeriumid: mitteeristav hindamine (hinnangu saamise aluseks on lävendikriteeriumi saavutamine)
1. Kasutab ergonoomilisi võtteid abivajaja liigutamisel ja liikumise juhendamisel. 2. Juhendab abivajajat sobivate abivahendite kasutamisel ja hooldamisel.
6. õpiväljund: õpilane planeerib ja viib läbi abivajajale ealiselt sobivaid ja jõukohaseid aktiveerivaid tegevusi.
Hindamiskriteeriumid: mitteeristav hindamine (hinnangu saamise aluseks on lävendikriteeriumi saavutamine)
1. Planeerib abivajaja tegevusvõimet toetavaid aktiveerivaid ja loovtegevusi. 2. Viib läbi erinevas eas ja seisundis inimestele sobivaid loov- ja aktiveerivaid tegevusi.
7. õpiväljund: õpilane juhendab abivajajat eluaseme korrastamisel ja majapidamistöodes, vajadusel teostab need tööd ise.
Hindamiskriteeriumid: mitteeristav hindamine (hinnangu saamise aluseks on lävendikriteeriumi saavutamine)
1. Juhendab ja motiveerib abivajajat toime tulema eluaseme korrastamise ja majapidamistöödega. 2. Vajadusel korrastab eluaseme ja korraldab majapidamistööd rakendades ohutustehnika nõudeid.
8. õpiväljund: õpilane juhendab abivajajat teenuste taotlemisel ja vajadusel korraldab neid.
Hindamiskriteeriumid: mitteeristav hindamine (hinnangu saamise aluseks on lävendikriteeriumi saavutamine)
1. Juhendab abivajajat vajalikke teenuseid kasutama lähtudes hooldusplaanist. 2. Vajadusel korraldab teenused koostöös kohaliku omavalitsuse vm asutusega.
9. õpiväljund: õpilane suhtleb abivajajaga, kolleegidega ja võrgustikuga lugupidavalt.
Hindamiskriteeriumid: mitteeristav hindamine (hinnangu saamise aluseks on lävendikriteeriumi saavutamine)
1. Suhtleb abivajajaga ja juhendab abivajajat ning tema võrgustikku arusaadaval moel.

2. Kasutab kaasaegseid suhtlemismeetodeid.
3. Märkab ja ennetab konfliktsituatsiooni, konflikti tekkimisel valib sobiva lahendusstrateegia.
10. õpiväljund: õpilane osaleb meeskonnatöös.
Hindamiskriteeriumid: mitteeristav hindamine (hinnangu saamise aluseks on lävendikriteeriumi saavutamine)
1. Osaleb aktiivse ja vastutava meeskonnaliikmena oma üksuse igapäevases töös.
2. Omandab individuaalse ja rühmatöö võtmed.
3. Käitub meeskonnas vastastikust suhtlemist võimaldaval viisil.

VALIKÕPINGUTE MOODULID

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad
1	TOITUMISNÕUSTAMISE ALUSED	5 EKAP sh 20 kontaktundi, 80t juhendamist ja õppija iseseisvat tööd 30t	Külli Holsting
Eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab: 1. Teadmised ja oskused abivajajale sobivast tasakaalustatud toitumisest 2. Teadmised ja oskused toiduohutusest 3. Teadmised ja oskused toitumisest haiguste ja erivajaduste korral.		
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli hindamine ja hindamismeetodid	Moodul hinnatakse mitteeristavalt. Arvestuse saamise eelduseks on lävendikriteeriumide täitmine.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
1. Koostab abivajajale sobiliku tasakaalustatud menüü, arvestades tema vanust ja erivajadusi.	1.1. Kirjeldab ja põhjendab vastavalt ülesandele tasakaalustatud toitumise põhimõtteid, lähtudes abivajaja vanusest. 1.2. Koostab ja põhjendab vastavalt ülesandele abivajajale sobiliku kahe nädala menüü, arvestades tasakaalustatud toitumise põhimõtteid ning abivajaja vanust, tervislikku seisundit ja erivajadusi.		
2. Mõistab toiduhügieeni põhimõtteid toidukäitlemise erinevates etappides.	2.1. Kirjeldab ja põhjendab vastavalt ülesandele toiduhügieeni põhimõtteid toidukäitlemise erinevates etappides (toidu valmistamine, säilitamine, serveerimine). 2.2. Nimetab ja põhjendab vastavalt ülesandele toidusaastumise allikaid ja tagajärgi erinevates toidukäitlemise etappides.		
Õppetöö vormid ja meetodid	Loeng, praktiline tegevus, demonstratsioon, kirjalik töö, esitlus.		
Teemad ja alateemad	1. Tasakaalustatud toitumise põhimõtted 1.1. Abivajaja energia- ja toitainetevajadus 1.2. Abivajaja menüü koostamine 2. Toiduohutus 2.1. Toiduhügieen (toidu saastumise vältimine toidu valmistamisel, säilitamisel, serveerimisel) 2.2. Toidu kaudu levivad haigused 2.3. Toidu lisaained (säilitus- jm ained) 3. Toitumissoovitused haiguste ja erivajaduste korral 3.1. Gluteeni- ja kaseiinitalumatus, diabeet, allergiad, südame-veresoonehaigused jm 3.2. Autismisspektrihäired, ATH jm 3.3. Söömishäired		

	4. Toitumine erijuhtudel (neelamishäired, stoom, operatsioonijärgselt jm), sh kunstlik toitmine		
Sh iseseisev töö	1. Koostab kirjaliku töö abivajaja tasakaalustatud toitumise põhimõtetest. 2. Koostab teemakaardi toiduohutuse teemal. 3. Koostab esitluse loosiga valitud toitumissoovituse teemal.		
HINDAMINE			
1. Õpiväljund: koostab abivajajale sobiliku tasakaalustatud menüü, arvestades tema vanust ja erivajadusi.			
Hindamiskriteeriumid: mitteeristav hindamine (hinnangu saamise aluseks on lävendikriteeriumi saavutamine)			
1. Kirjeldab ja põhjendab vastavalt ülesandele tasakaalustatud toitumise põhimõtteid, lähtudes abivajaja vanusest. 2. Koostab ja põhjendab vastavalt ülesandele abivajajale sobiliku kahe nädala menüü, arvestades tasakaalustatud toitumise põhimõtteid ning abivajaja vanust, tervislikku seisundit ja erivajadusi.			
2. Õpiväljund: mõistab toiduhügieeni põhimõtteid toidukäitlemise erinevates etappides.			
Hindamiskriteeriumid: mitteeristav hindamine (hinnangu saamise aluseks on lävendikriteeriumi saavutamine)			
1. Kirjeldab ja põhjendab vastavalt ülesandele toiduhügieeni põhimõtteid toidukäitlemise erinevates etappides (toidu valmistamine, säilitamine, serveerimine). 2. Nimetab ja põhjendab vastavalt ülesandele toidusaastumise allikaid ja tagajärgi erinevates toidukäitlemise etappides.			
Õppematerjalid			
http://www.toiduohutus.ee/ http://www.toitumine.ee/ http://www.toitumisteraapia.ee/			
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
2	MASSAAŽI ALUSED	5 EKAP sh 20 kontaktundi, 80t juhendamist ja õppija iseseisvat tööd 30t	Mare Allak
Eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab oskused vähendada emotsionaalset ja lihaspinget lihtsamate massaaživõtetega hooldustoimingute käigus.		
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli hindamine ja hindamismeetodid	Moodul hinnatakse mitteeristavalt. Arvestuse saamise eelduseks on lävendikriteeriumide täitmine. Demonstratsioonülesanne: valmistab ette ja viib läbi lihtsa massaažiseansi, kasutades sobivaid töövahendeid ning järgides hügieenireegleid ja ergonoomika põhimõtteid.		
Õpiväljundid			
Hindamiskriteeriumid			
1. Kasutab lihtsamaid massaaživõtteid emotsionaalsete ja lihaspingete vähendamiseks, järgides hügieenireegleid ja ergonoomika põhimõtteid.	1.1. Kirjeldab massaaži näidustusi ja vastunäidustusi, arvestades kliendi seisundit. 1.2. Demonstreerib lihtsamaid massaaživõtteid, järgides hügieenireegleid ja ergonoomika põhimõtteid.		
2. Ühitab hooldustoimingud massaaži võtetega.	2.1. Kirjeldab vastavalt ülesandele massaaživahendeid, lähtudes hooldustoimingutest. 2.2. Demonstreerib massaaživõtete kasutamist hooldustoimingute		

	sooritamisel.		
Õppetöö vormid ja meetodid	Loeng, praktiline tegevus, demonstratsioon, kirjalik töö, esitlus		
Teemad ja alateemad	1. Anatoomia-füsioloogia lühiülevaade 2. Massaaži toime organismile 3. Kliendi seisundi jälgimine (sh massaaži näidustused ja vastunäidustused) 4. Massaaži läbiviimine 4.1. Protseduuri hügieenireeglid 4.2. Lihtsamad võtted: voolimine, vajutamine, rullimine, silitamine. 4.3. Töövahendid ja ergonoomika 5. Hooldustoimingute (pesemine, kreemitamine) ühitamine massaaži võtetega 6. Hingamine kui lõõgastustehnika kasutamine		
Sh iseseisev töö	Koostab kirjaliku töö loosiga valitud elundkonna anatoomia-füsioloogiast ja esitleb seda.		
HINDAMINE			
1.õpiväljund: Kasutab lihtsamaid massaaživõtteid emotsionaalsete ja lihaspingete vähendamiseks, järgides hügieenireegleid ja ergonoomika põhimõtteid.			
Hindamiskriteeriumid: mitteeristav hindamine (hinnangu saamise aluseks on lävendikriteeriumi saavutamine)			
1. Kirjeldab massaaži näidustusi ja vastunäidustusi, arvestades kliendi seisundit. 2. Demonstreerib lihtsamaid massaaživõtteid, järgides hügieenireegleid ja ergonoomika põhimõtteid.			
2.õpiväljund: Ühitab hooldustoimingud massaaživõtetega.			
Hindamiskriteeriumid: mitteeristav hindamine (hinnangu saamise aluseks on lävendikriteeriumi saavutamine)			
1. Kirjeldab vastavalt ülesandele massaaživahendeid, lähtudes hooldustoimingutest. 2. Demonstreerib massaaživõtete kasutamist hooldustoimingute sooritamisel.			
Õppematerjalid			
Eesti Tegevusterapeutide Liidu kodulehe materjalid http://www.tegevusteraapia.ee/index.php/materjalid			
Case- Smith, J (2010). Occupational Therapy for Children. The Ohio State University Columbus, Ohio			
Õpetaja poolt koostatud õppematerjal „Klassikalise massaaži põhialused“.			
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
3	ARVUTIÕPETUSE ALGKURSUS	5 EKAP sh 12 kontaktundi, 40t juhendamist ja õppija iseseisvat tööd 78t	Erki Aasamets
Eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab: 1. Algteadmised tekstitöötlustest (koostamine, redigeerimine) ja printimisest. 2. Algteadmised tabelarvutusest (tabeli koostamine, valemite sisestamine). 3. Algteadmised slaidiesitluste koostamisest 4. Oskused otsida infot internetist (veebilehitseja kasutamine, internetiturvalisus). 5. Oskuse kasutada e-posti.		
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli hindamine ja hindamismeetodid	Enesekontrollitust. Mooduli hinne kujuneb iseseisvate tööde ja enesekontrollitesti positiivsel sooritamisel.		

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid
1. Kasutab tekstitöötlus-programmi kirjalike tööde koostamisel.	1.1. Salvestab arvutisse vastavalt ülesandele programmis Word koostatud ja kooli kirjalike tööde vormistamise juhendi järgi vormistatud teksti. 1.2. Kujundab andmetabeli programmis Word
2. Kasutab tabelarvutus - programmi MS Excel eelarve koostamisel.	2.1. Koostab vastavalt ülesandele tabelarvutusprogrammis Excel enda ühe nädala kulude -tulude tabeli. 2.2. Sisestab eelarvetabelisse valemid summa ja vahe arvutamiseks. 2.3. Koostab tabeli andmete põhjal kaks erinevat graafikut.
3. Kasutab slaidi-programmi MS Power Point esitluse koostamisel.	3.1. Koostab vastavalt ülesandele slaidiprogrammis Power Point viieslaidilise esitluse erivajaduse teemal.
4. Kasutab veebi-lehitsejat info leidmiseks internetist.	4.1. Leiab vastavalt ülesandele infot ühelt Eesti ja ühel välismaiselt internetilehelt, kasutades vähemalt kahte erinevat otsingumootorit. 4.2. Kopeerib internetilehelt leitud tekstiosa ja pildi tekstitöötlusprogrammi Word faili.
5. Kasutab vähemalt kahte erinevat võimalust e-kirja saatmiseks ja lugemiseks.	5.1. Loob uue meilikonto. 5.2. Koostab ja saadab ning vastab e-kirjale veebikeskkonnas.
Õppetöö vormid ja meetodid	Töö arvutiga, e-õpe, esitlus
Teemad, alateemad	1. Arvutisse sisselogimine, paroolivahetus 2. Tekstitöötlusprogramm Word 3. Tabelarvutusprogramm Excel 4. Slaidiesitlusprogramm Power Point 5. Veebilehitsejad ja otsingumootorid 6. E-posti kasutamine
Sh iseseisev töö	1. Koostab juhendi alusel programmis Word teksti, kopeerib sinna pildi internetist, kujundab tabeli ja vormistab töö kirjalike tööde vormistamise juhendi alusel. Saadab faili elektrooniliselt õpetajale. 2. Koostab viieslaidilise esitluse erivajaduse teemal ja esitleb seda.
HINDAMINE	
1.õpiväljund: kasutab tekstitöötlus-programmi kirjalike tööde koostamisel.	
Hindamiskriteeriumid: mitteeristav hindamine (hinnangu saamise aluseks on lävendikriteeriumi saavutamine)	
1. Salvestab arvutisse vastavalt ülesandele programmis Word koostatud ja kooli kirjalike tööde vormistamise juhendi järgi vormistatud teksti. 2. Kujundab andmetabeli programmis Word.	
2.õpiväljund: kasutab tabelarvutusprogrammi MS Excel eelarve koostamisel.	
Hindamiskriteeriumid: mitteeristav hindamine (hinnangu saamise aluseks on lävendikriteeriumi saavutamine)	
1. Koostab vastavalt ülesandele tabelarvutusprogrammis Excel enda ühe nädala kulude -tulude tabeli. 2. Sisestab eelarvetabelisse valemid summa ja vahe arvutamiseks. 3. Koostab tabeli andmete põhjal kaks erinevat graafikut.	
3.õpiväljund: kasutab slaidiprogrammi MS Power Point esitluse koostamisel.	
Hindamiskriteeriumid: mitteeristav hindamine (hinnangu saamise aluseks on lävendikriteeriumi saavutamine)	
1. Koostab vastavalt ülesandele slaidiprogrammis Power Point viieslaidilise esitluse erivajaduse teemal.	
4.õpiväljund: kasutab veebi-lehitsejat info leidmiseks internetist.	

Hindamiskriteeriumid: mitmeeristav hindamine (hinnangu saamise aluseks on lävendikriteeriumi saavutamine)			
1. Leiab vastavalt ülesandele infot ühelt Eesti ja ühel välismaiselt internetilehelt, kasutades vähemalt kahte erinevat otsingumootorit.			
2. Kopeerib internetilehelt leitud tekstiosa ja pildi tekstitöötlusprogrammi Word faili.			
5.õpiväljund: kasutab vähemalt kahte erinevat võimalust e-kirja saatmiseks ja lugemiseks.			
Hindamiskriteeriumid: mitmeeristav hindamine (hinnangu saamise aluseks on lävendikriteeriumi saavutamine)			
1. Loob uue meilikonto.			
2. Koostab ja saadab ning vastab e-kirjale veebikeskkonnas.			
Õppematerjalid			
Orumaa,R. (2011).Arvutustabelite koostamine ja arvandmete statistiline analüüs MS Excel keskkonnas (MS Excel 2010 baasil). Õppematerjal. Tallinna Tervishoiu Kõrgkool.			
Orumaa,R. (2010). Esitluse koostamine ja esitlusgraafikaprogrammi PowerPoint kasutamine (MS PP 2007 baasil). Õppematerjal.Tallinna Tervishoiu Kõrgkool.			
Orumaa,R. (2012).Üliõpilastööde koostamine ja vormistamine arvutil (Microsoft Office Word 2010 baasil).Õppematerjal.Tallinna Tervishoiu Kõrgkool.			
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
4	KODUHOOLDUS	5 EKAP 20 kontakttundi, 100t juhendamist ja õppija iseseisvat tööd 10t	Kristi Mähar
Eesmärk	Õpetamisega taotletakse, et õpilane koduhoolduse alused, selle põhimõtted ja oskab neid oskuslikult kasutada tulevasel erialal.		
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli hindamine ja hindamismeetodid	Moodul hinnatakse mitmeeristavalt. Arvestuse saamise eelduseks on lävendikriteeriumide täitmine.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
1. Mõistab koduhoolduse põhimõtteid	1.1. Loetleb vastavalt ülesandele koduhoolduse põhimõtteid.		
2. Kasutab sobivaid võtteid arvestades toimingute sisu	2.1. Demonstreerib vastavalt ülesandele sobivate võtete kasutamist.		
Õppetöö vormid ja meetodid	Loeng, praktiline harjutamine, esitlus, arutelu, vaatlus, seminar		
Teemad ja alateemad	1. Koduhoolduse alused 2. Koduhoolduse toimingud ja võtted 3. Situatsioonülesannete praktiline harjutamine.		
HINDAMINE			
1. õpiväljund: mõistab koduhoolduse põhimõtteid.			
Hindamiskriteeriumid: mitmeeristav hindamine (hinnangu saamise aluseks on lävendikriteeriumi saavutamine)			
1. Loetleb vastavalt ülesandele koduhoolduse põhimõtteid.			
2.õpiväljund: kasutab sobivaid võtteid arvestades toimingute sisu.			
Hindamiskriteeriumid: mitmeeristav hindamine (hinnangu saamise aluseks on lävendikriteeriumi saavutamine)			

saavutamine)
1. Demonstreerib vastavalt ülesandele sobivate võtete kasutamist.
Õppematerjalid
Roper, N., Logan, W., Tierney, A. J. (1999). Õenduse alused. Slettahjell, W., A. (2007). Käsiraamat hooldusõdedele. Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seadus, kättesaadav https://www.riigiteataja.ee/akt/129062017004?leiaKehtiv Rahvatervise seadus 2009-2020, kättesaadav https://www.riigiteataja.ee/akt/13101746